

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 13
Paris Ier bimestre 1974.

L'Església espanyola i l'oposició al règim

L'Església espanyola s'ha manifestat sempre com una de les més intolerants i carques del món. Ha refusat, fins en ple segle vint, de modificar mai, ni poc ni mica, una mentalitat heretada de l'Estat mitjana i de moderar el seu gust del poder temporal i la seva nostàlgia indecent de la Inquisició. Ben lluny dels ensenyaments de l'Evangeli, s'ha trobat sempre al costat dels rics per escanyar, humiliar i explotar els pobres; al costat de l'opressió per ajudar-la a ofegar qual-sevol vel·leitat de progrés humà; al costat de la tirania contra la més mínima aspiració a la llibertat; al costat dels botxins contra les víctimes. Això són fets històrics, contra els quals la dialèctica no pot res. L'anticlericalisme del poble espanyol, les cremes de convents, les explosions de violència no han estat res més que reaccions esporàdiques en resposta al militantisme furiosament ultra reaccionari de l'Església.

Amb el coneixement d'aquests antecedents, hom es demana, a hores d'ara, quina significació es pot atribuir a cer-

tes posicions d'una part de la clerecia espanyola. ¿Es que la nostra Església, tradicionalment retrògrada i trabucaire, hauria comprès el sentit de la història i provaria de convertir-se, per fi, al cristianisme?

Es parla sovint de capellans empresonats, de frares contestataris, d'esglésies i convents servint de local per a reunions clandestines, de l'oposició de la petita clerecia al règim i a l'alta jerarquia, de proclamacions inconformistes de certs bisbes liberals...

No posem en dubte la sinceritat dels catòlics, eclesiàstics o no, embarcats en les diverses naus de l'oposició al règim franquista, que l'Església va contribuir a instaurar i a consolidar, en contradicció amb tot esperit cristià. Sempre hi ha hagut clergues que han provat d'adaptar llur vida i llurs opcions humanes als ensenyaments del Crist. El que ens inquieta és que ara sembla que, tot d'un cop, n'hi hagin massa a Espanya. N'hi hagi massa, o no n'hi hagi prous.

No és suficient de dir que, actualment, l'Església en bloc ha perdut el compàs i no sap en quines mars navega, sacsejada per tota mena d'onades i amb el timó trencat. No és suficient tampoc d'explicar, com ho feia la darrera assemblea episcopal, que «donat que cap sistema social i polític no pot exhaurir tota la riquesa de l'esperit evangèlic, cal que hi hagi, dins de la comunitat política, la latitud suficient perquè els seus membres puguin assumir eficaçment aquesta pluralitat d'engatjaments individuals o col·lectius».

Ha passat, ens sembla, l'hora dels sofismes. El que es debat a la Península ibèrica no és una qüestió de matisos dins d'una comunitat política normal. Es tracta de prendre posició per l'una o altra de les dues opcions fonamentalment contradictòries: d'una banda la de

l'humanisme, de la tolerància, del desig de progrés, de la recerca dels camins de la llibertat; de l'altra banda, la del terror, de la tirania i de la ignomínia. Es per això que fa de mal comprendre que, en el si de la mateixa Església espanyola — que porta una tan grossa responsabilitat en la situació del país des de fa trenta cinc anys — puguin coexistir tranquil·lament un corrent ultra feixista i un corrent d'oposició, que es diu democràtic i que de vegades no dubte a dir-se socialista. Aquest darrer persistint a afirmar la seva fidelitat a Roma... igual que l'altre. Al poble espanyol, li agradaria saber *qui* representa el veritable viatge de l'Església.

Si el Vaticà tolera — i segurament encoratja — aquesta ambigüitat, hem de pensar que és seguint la seva tàctica tradicional: tenir, en les hores incertes, un peu a cada camp, a fi de trobar-se ben situat, demà, guanyi qui guanyi.

LLERS

LA QUIMERA

No podem assolir-la; fóra la mort. Es com la llibertat: no podem assolir-la. Malament que ens la treguessin, la idea de la llibertat. Estaríem perduts. Un dia feia el retrat d'en Picasso, durant la guerra. Hi havia l'Eluard, que era del partit comunista. I jo li vaig dir: Mal fet! Mal fet, perquè és la primera revolució que s'ha fet contra la llibertat. Han tret a l'obrer el més sagrat que tenia, que era la lluita vers la llibertat. Què en queda? Un grapat de pessetes! Tres cinquanta...! Burgès. Burgès pobre. Perquè el burgès sí, que no més pensa sempre en els *quartos*! I ara l'obrer és un burgès pobre, un burgès sense *quartos*. Si li treuen la idea de matar-se per la llibertat...! A París, quan va haver-hi allò de Sacco i Vanzetti, la ciutat s'ensorrava. I cada dos per tres la gent era al carrer. Perquè tenia aquest deliri per la llibertat. I ara l'han perduda. L'han perduda i s'ha despolititzat. Bé, doncs; aquell dia me'n vaig anar. I després en Picasso em va dir: «l'Eluard diu que tens raó».

APEL·LES FENOSA, escultor.

POSTAL DE CATALUNYA

Preats amics de París: Salut i força.

L'accident de treball sofert pel penúltim president de ministres ha fet beure molt xampany. Ara resten les copes buides. Cal emplenar el món amb consciències actives.

Els grups confederal es nodreixen, no pas amb baliga-balagues com en els rengles comunistes. Els tòfols a Sant Boi i els soldats a la caserna, no a casa nostra.

Les CC. OO. són comissions sobreres com dieu vosaltres. Amb elles els situacionistes de tot pèl i verruga pretenen liquidar la tendència sindicalista d'acció directa. Mes nosaltres hi som per a dir-hi la nostra.

Condemnant Camacho i seguidors, el franquisme ha retut pregon servei al reformisme obrer; i ha preparat, intencionalment, la successió del sindicat vertical, com políticament ho ha fet a favor de Joan Carlos de Borbó. Els extrems (falangista i comunista) es toquen... i sonen, mes el proletariat espanyol no aguanta ni aguantarà solfa.

Confiança. La tradició cenetista ací és forta i els camaleons units (o desparionats) no passaran. Visca el sindicalisme sense morralles! — Cardot.

4. P. 10112

Obrerisme i nacionalisme

Diverses vegades hem insistit en el comentari de les activitats catalanistes en el camp obrer i sobre l'actuació de les masses obreres, socialment organitzades, en aquestes terres de Catalunya. La nostra conclusió ha estat, no cal dir-ho, desfavorable a la pretensió d'abocar la ciutadania treballadora a la lluita per les reivindicacions de tipus nacionalista que no fa molts anys pot dir-se que només preocupava els bisbes de la contrada.

El problema nacionalista, els treballadors catalans no el senten ni l'han sentit mai, i si ens empipen gaire, convindrem que solament unes quantes dotzenes de productors catalans senten de faisó favorable a l'ortodòxia nacionalista, en tant que la immensa majoria d'obrers, àdhuc els qui circumstancialment, «sense anar-ho a fer», han beneficiat la tendència esquerrana del catalanisme, no combreguen en un criteri que s'ha revelat potestatiu de la petita burgesia i de la classe mitjana.

Que la multitud popular en repetides ocasions hagi votat els patriotes de via estreta no explica satisfactòriament la incondicionalitat de la pretesa adhesió. L'afany de les masses obreres fa un mínim de cent anys que porta l'empremta social; l'exercici del dret de vaga ha estat sempre més estimat dels nostres obrers que la condició política de votant. Que ningú no pensi que som a punt de caure en la infantilesa d'assegurar que els treballadors d'aquesta terra militen, i han militat, als rengles de l'anarquisme; si això hagués estat cert, l'hora de la Revolució social hauria estat avançada. Però ningú no es veurà capaç de negar que la nostra classe s'ha abocat a la lluita electoral de vegades per a resistir de qualsevol manera l'allau reaccionària, per a evitar un mal major; no en senyal d'adhesió plena a les tàctiques

NOSALTRES, ELS JOVES

Som nosaltres, els joves, qui hem d'aga-
[far l'arada,
i remoure aquesta terra cansada i vella,
plena de rostolls i d'història,
amarada en sang.
Cal que hi llancem llavor de sol a sol,
cal abocar-hi torrents de suor,
fer fermentar les pedres
i amorosament contemplar-la, al cap-
[vespre,

com la gossa la seva cria.
Que cada brot nou que surti
no mori per la gebrada, ni la pedra,
ni tampoc per la sequedat,
qui creixi erecte i violent com una llança.
que arreu trobi companys en la lluita,
units tots
entorn d'un mateix
foc.

Isidre Molas

i a les teories dels capdavanters de la política republicana amb l'afegit del nacionalisme.

El poble català és essencialment, racialment, individualista i estima, per tant, les conquestes llibertàries ans que altra cosa. No fa gaire que deiem, amb tota la desgràcia d'aquest món, que el treballador català vota Salmeron, Lerroux o Macià, perseguint sempre un objectiu de llibertat i no una finalitat d'enlairament d'unes persones o d'unes particularíssimes idees. Indistintament, el vot de la nostra població més profitosa afavorí tant el castellanista intransigent (Lerroux) com el catalanista extremat (Macià). El que interessava d'ells era l'esperit liberal i progressista que sempre ha animat la gent de la nostra terra. El mateix Companys, l'hereu d'un partit format per l'entusiasme antimonàrquic de l'any 1931, l'hauríem de veure presidint un sector el propòsit del qual no fos altre que l'exaltament de les virtuts o els defectes de la catalana terra. Fóra seguit de quatre, i gràcies.

I és que el «catalanisme», en si, és poca cosa. Catalanista és Cambó, i tots sabem fins on arriben les seves intencions; catalanistes eren Prat de la Riba, Torras i Bages i altres figures de prestigi, amb el consell de les quals hauríem arribat purs al cel, després de passar-les amargues a la terra. El catalanisme ha estat sempre una cosa incolora, sospesa més aviat de reaccionarisme; i potser aquest sigui un dels secrets de no haver arrelat l'esperit nacionalista en l'ànima del proletariat, malgrat de les bones intencions i els atreviments d'un Dr. Martí i Julià que cap dels catalanistes actuals no s'atreveix ni a copiar. De tal guisa s'han presentat les coses, tan apartats i desconectats han estat del veritable Poble els polítics catalans en la major part del temps, que llurs teories han pogut interpretar-se com a producte de sagristia o de laboratori experimental de la política feta d'esquema als interessos morals del país. En canvi, un Pi i Margall escampa la doctrina de la llibertat de l'individu, ensems que la de l'autonomia dels pobles; i tens que la gent de nervi, els homes de tremp d'aquest país, es llancen, amb el fervor en ells acostumat, a la conquesta de les reivindicacions pimargallianes. El propi Lerroux, l'ascendent del qual sobre la massa popular catalana, en algú temps, és prou conegut, creix a l'ombra del programa federal, gràcies al qual l'home evita de guanyar-se la categoria de pigmeu.

La relació espiritual dels federalistes i el poble català potser és el cas únic de compenetració entre els significats d'una política i els seus representants. Motius? El treballador català és pre-anarquista, i, per tant, no té temperament per a formar ramats. Com que la seva sang no és de moltó, com que li circula lliure a

per JOAN DEL PI

més no poder, quan s'ha manifestat plenament, amb tota la sinceritat, ho ha fet amb la força del 1835, del 1909 i del 1936; i quan als polítics desqualificats o desvalguts els ha semblat que es conformava, aquest Poble no ha fet sinó condescendir per a evitar, al seu criteri, els mal pitjors. Altrament, prou saben, els qui porten la comptabilitat de les fluctuacions ciutadanes, quantes vegades la política militant, avançada i tot, catalanista i tot, s'ha quedat a les palpentes en èpoques electorals que l'han trobada divorciada del Poble.

Costarà de comprendre que Catalunya és terra de llibertat, això és, que el nostre Poble aspira a la llibertat universal, a la llibertat de tots els pobles i de tots els homes. Als qui pensin fer escarafalls d'aquesta afirmació nostra, els preguem que repassin la història social del país que tant exalcen, i veuran que l'esperit del nostre Poble està més amb els «marselesos» que amb els «segadors», i com l'empenta d'un Proudhon ha tingut més força, però molta més força, que un Prat de la Riba, posem per cas.

(Extret de «Catalunya», tardor del 1937)

BOLVES D'ESTEL

MATINAL

Un fil de llum somorta
trucà mandrós a la barrada porta.

— Obriu, bon rabadà!

I el vailet, que dormia,
contesta des del fons de l'establia:

— Qui hi ha...?

— Un dia ple de sol, que vol entrar!
— Les cabres tenen son, és massa d'hora.
Deixa que l'herba acabi de florir;
no et vull obrir, ho sents?, queda't a fora,
t'ho diu el rabadà. Volem dormir.

I el fil de llum somorta
va entrar al corral per sota de la porta.

Joan Maria Guasch

BERGANT DEL PORT

No ha tingut temps d'ésser infant,
mes ara, una barca li farà de mare.
El gronxarà i l'adormirà...
D'aqueix record no sabrà dir-nos mai
si els estels eren d'ell o de l'espai.

Josep M. López-Picó

La guerra del petroli

Com un llamp va caure, sobre els països industrialitzats, sobretot d'Europa, el dictat dels Estats àrabs productors de petroli. En llur combat obsessional contra la petita nació jueva, aquests Estats van decidir de donar a Europa l'ordre de callar, amenaçant els governs de privar-los de la deu d'energia sense la qual tota llur prosperitat econòmica s'esfondria.

Els governs europeus es van inclinar, pagant les penyores que hom els exigia i, per fer bon pes, mirant àdhuc a veure quí es faria més maco per a agradar a Faïçal, Sadate o Kadafi. Un altre monumental Munich...

Avui és la reeixida d'una imposició política, que demostra un cop més la feblesa moral d'una Europa decadent, a punt per a totes les abdicacions. Encara que pugui semblar a alguns una elucubració pessimista de ciència-ficció, no és impossible que això prepari per a un futur no massa aillunyat una nova in-

vasió del continent per les vies clàssiques : les de l'estret de Gibraltar.

El secret propòsit dels russos : tren-car la resistència d'Europa occidental per mitjà d'una intervenció — o simple-ment d'una pressió — partint del sud, ja que no ha estat possible de fer-ho partint de l'Est, podria realitzar-se per l'intermediari dels Estats àrabs, psicolò-gicament disponibles per a una aventura bèl·lica. Però, per a la Unió soviètica mateix, aquesta perspectiva comporta un evident perill : a força de jugar a apre-nent de bruixot...

Fel moment, la «retenció» i l'augment considerable dels preus del petroli obre els ulls del món sobre la fragilitat de la prosperitat econòmica actual en els països industrialitzats. El fantàstic edifici tecnològic que la manté es pot esfondrar com un castell de cartes, en un girar d'ulls, per falta de l'energia que n'és la base.

Governar, diuen, és preveure. En aquest cas, els governants dels països d'Europa occidental haurien demostrat llur incapacitat. S'han deixat agafar amb els píxats al ventre, sense haver pre- vist res. Bocabadats d'estupor, es donen compte de sobte de la dependència en que es troben davant de la mitja dotze- na de països àrabs productors de petroli.

Hipòcritament, mentre accepten si us plau per força les exigències arrogants dels nous emperadors de la benzina, els homes d'Estat que dirigeixen els destins dels pobles d'Europa occidental rellu- quen del costat de l'abominat imperialis- ta americà. Aquest no els pot treure les castanyes del foc — com de costum — per ara (els seus maldecaps té). Però no- més ell, en el camp occidental, posseix la clau de les solucions energètiques de recanvi, des de la transformació del car- bó fins a l'hidrogen líquid o a l'energia atòmica industrialitzada. L'explo-tació util d'aquestes deus potencials d'energia (de tota manera cara) exigirà, però, o molts anys — més que no està en con- dicions de resistir-ne l'economia i la in- dependència d'Europa — o un miracle financer i tecnològic que, si és imagi- nable, només poden realitzar els Estats Units.

No cal fer-se il·lusions. Els Estats pro- ductors de petroli de l'Orient Mitjà i de l'Àfrica del Nord han tingut la revelació de la potència de l'arma que tenen en- tre mans. Al mateix temps que de la ne- cessitat d'explo-tar-ne sense esperar gai- re les possibilitats polítiques i econòmi- ques, ja que llurs reserves de petroli no són tampoc eternes, ben al contrari.

Es probable doncs que, sigui quina si- gui la solució del problema israelo-àrab, l'aixeta del petroli rajarà d'ara end- avant amb una certa recança i amb con- dicions polítiques i econòmiques cada cop més prohibitives. El que vol dir, en-

tre altres coses, que l'alegre expansió de l'economia d'Europa occidental corre el risc de veure's aturada i àdhuc d'inau- gurar una corba descendent, que pot es- devenir ràpida i dramàtica.

El temps de les vaques cada cop més grasses s'ha segurament acabat. El de les magres ens sotja.

Serà difícil d'evitar que la regressió de l'economia s'acompanyi de grans convulsions polítiques i socials. De l'es- tat de preparació moral i política dels pobles dependrà que en surti una socie- tat més justa, més humana i més lliure (encara que tornant, per un cert temps, a la civilització del cavall i de l'espar- denyà), o que es caigui en la generalit- zació dels règims totalitaris d'un color o d'un altre.

P. TOTZO

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 12: 450,91 francs.

Batista T., Ermont, 20; Un de Flix, 15; Colomer, Paris, 5; Varis, id, 2; Ma- rin F., Houilles, 5; Marin E., id, 5; Bas- compte, Rueil-Malmaison, 10; Amela, Paris, 10; Barrachina, Lens, 5; Mas- Roig, Bagés, 10; Montaner, Sarcelles, 5; Roldán, Drancy, 10; Nolla, St-Denis, 10; Francisco, Thiais, 10; Ripoll S., Villam- blard, 37,70; D. L. A., 15; Vila S., Ce- ret, 15; Madeleine, Paris, 20; Fill del Poble, id, 10; Benedicto M., Londres, 20; Badia, J., id, 20; Enriqueta, Paris, 20; Floristán J., Royan, 10; Adell R., Char- leval, 5; Beltran Pere, Anglet, 30; Cortés F., Beaucaire, 20; Ferrer, Paris, 10; Belles, Perpignan, 11; Brugues J., Ma- ne, 15; Fumado A., Osseja, 15; Roig A., Ste. Librade, 20; Bagés Stains, 10; Un del Priorat, 50; Sauret Joan, Epinay-s- Orge, 10; Rondos M., Thuir, 20; Vila Montauban, 10; Riaza, id, 10; E. C., Toulouse, 20; Serarols, Villeneuve, 10; G. R. (U. B.), 10; Amposta, Arnouville, 10; Fidel Català, Paris, 10; Gómez J., Narbonne, 15; Peralta S., Montpellier, 10; López V., Pompadour, 20; Mateu P., Cordes, 20; Carreras J., Austria, 16; Tarragó, Paris, 10; Jové J., Six Fours, 25; Sánchez Georges, Les Mureaux, 10; Manel, Paris, 1,50 francs.

Total 1 164 11

Despeses:

Impressió nº 12 486 00
Correus 93 20

579 20

Escreix 584 91

Manca a pagar el present número.

Els donatius per a TERRA LLIURE po- den fer-se a nom de Bagés E., 1, Allée Paul Langevin, 93240 Stains — C. C. P. 22 786 08 Paris, o be com fins ara a Roque Llop, 33, rue des Vignoles, 75020 Paris. C.C.P. 13 507 56 Paris.

De la pàtria de l'exili

Que hi farem!, és l'exclamació que ens arrenca l'experiència, ja llargueta, de la volubilitat pedantesca de l'home. En primer terme, de l'home que s'oblida de l'existència diària — cada hora, cada minut — del sofriment col·lectiu humà. En els països despòtics, dels presoners desposseïts dels drets de nissaga. A tots ells un pensament afectuós. Però refe- rent al solitari que aquestes pàgines si- gna (...), declarem que ens complau aca- bar-les amb una de les grans excepcions americanes, el peruà Manuel González Prada. L'amargor de les seves experièn- cies, en frenar-lo per tornar a la seva terreta, el va fer cisellar un sonet amb els dos tercets finals que reproduïxo:

*Yo no seré viajero arrepentido
que al arribar a playas extranjeras
exhale de sus labios un gemido.*

*Donde me estrechen generosas manos,
donde me arrullen tibias Primaveras,
allí veré mi patria y mis hermanos.*

I encara:

*Tú me achicas, tú me ahogas,
aire infecto de la patria.*

Antiespanyol, antiperuà, anticatòlic, antisuperestructura governamental (1), González Prada tresorejà el millor de les herències culturals del seu poble i, per la seva obra literària, les projectà a un futur que no havia de veure. Es que tots els exiliats, voluntaris o no, podem tresorejar un orgull semblant? — R. Olivar-Bertrand, a «Xaloc», Mèxic.

(1) I anarquista, perquè no acabar-ho de dir? («T. Ll.»)

Tabal i Barreja

NO VAN ser 30 anys els que va viure «Ressorgiment» de Buenos Aires, sinó 56 — segons l'amic Sauret assegura.

Tant durés TERRA LLIURE!

ALLO del cotxe que anà enlaire...
Un succés que no passa gaire.

UN GLOBUS s'explica. Un auto, ni gens ni mica.

PREC feixista mirant al Cel:

«Feu que a la Terra no em caigui el pèl.»

I ves:

Res més.

LA REVETLLA d'any nou al Centre Confederal de París, molt reeixida, amb 1.000 francs recollits per a l'obra social corresponent.

«QUI any passa segle empeny», *Jau-me Ferreny*.

NUMERO extraordinari de «Tierra y Libertad» de Mèxic dedicat a Ricard Flores Magón. Val la pena d'adquirir-lo.

S'HA creat a Catalunya un Centre de Lectors, en català, per a intercanvi de llibres, opinions i expansió de la llengua.

MORI als Estats Units d'Amèrica el líder marxista Joaquín Maurín, amb carnet de la C.N.T. a Lleida, no dirigent de la nostra sindical — com algú ha dit.

ANTONI PUIG digué a Cabanes: «Has entrat a la C.N.T. però la C.N.T. no ha entrat en tu.»

TOMBOLA aquest any pro Espanya lliure i premsa llibertària a càrrec de l'Organització confederal Zona Nord. Extensió intercontinental. Premis valuosos en llibres i objectes.

EL PREMI més important per a l'home lliure: la consciència satisfeta.

SUSCRIPICIO favorable a l'Interior a càrrec de la Regional Catalana Exterior. Ha arribat a hores d'ara, a uns 1.600 F., esperant-se'n 1.600 més.

MORT el company Josep Viadiu (a) Jep d'Agramunt, la biografia de Salvador Seguí que es proposava escriure ha quedat en bitzes. Llàstima, perquè el malaguanyat Viadiu tret de la companya Teresa Muntané, era qui de nosaltres havia tractat més de prop el Noi del Sucre.

MARQUEM constància de l'èxit artístic i solidari assolit al Centre Confederal parisenc pel cantaire Paco Ibáñez i el Quartet Cendron. D'actes com aquests que n'hi hagin sovint a casa nostra.

PENSEM en «Terra Lliure» de Tolosa, encara existent, però de vida esllanguida. ¿No podrien els companys reanimar el grup fins a deixar-lo curull de vitalitat i de sava jovenivola com quinze anys endarrera?

«QUI no vol ésser ovella es treu la son de cada orella». — *Smolett*.

L'ESCRITOR Albert Balcells també sap explicar antihistòries. Considera el moviment llibertari català frustrat per sa nissaga proletària i proletarista. Tot home que expliqui història ha de saber que el fonament de la Ia Internacional a Catalunya i Espanya es degué a Rafel Farga Pellicer, a Josep Lluís Pellicer (el gran dibuixant), a A. Pellicer i Paraire, al Professor Josep Lluís, als metges Vinyes i Sentiñón, a l'acurat escriptor Anselm Lorenzo, al tipògraf molt il·lustrat Pere Esteve, i donariem encara més noms cabdals d'homes que no feien de manobre.

Demés, la nostra gent de poble no s'ha limitat a escriure història, sinó que l'ha feta.

«LES COSES són com són, no com voldriem que fossin». — *G. Díaz-Plaja*.

SEMPRE estic disposat a aprendre, encara que no sempre m'agradi que m'ensenyin. — *Winston Churchill*.

INTERESSANT de debó l'explicació de la situació confederal de Catalunya donada per un jove pertanyent a una federació local de la regió. Resultà un noi mesurat, objectiu, amb ganes de donar a conèixer la veritat confederal del terreny que trepitja i de conèixer abastament la disposició moral i material de l'exili. L'encontre — diguem-ho així — resulta característic de dues maneres d'ésser: oberts de bat a bat a l'endemà els d'allí, i quelcom esmussades, (per bé que contribuents) les voluntats d'ací. La conclusió, però, fou la identificació absoluta dels dos corrents: nou i vell, interior i exterior.

«UN IDEALISTA d'anys no és vell que se'n va, sinó un jove que vé de lluny». — *J. Puig d'Aguilera*.

EL PERIODIC «Regeneración» de Mèxic ha caigut a mans d'un bon manat de gent jove. Que ho siguin sempre i que regenerin el millor possible.

NINGU no envii diners a «Maurici Cuatrecasas». No és l'administrador de «T. Ll.». Feu-ho a Bagés E., 1, Allée Paul Langevin, 93240 Stains. C. C. P. 22 786 08, París. O com fins ara a Roque Llop, 33, rue des Vignoles, 75020 París. C. C. P. 13 507 56 París.

LA BIBLIOTECA del Centre Confederal s'ha enriquit de cop i volta amb 200 volums de lectures escollides, donatiu d'un vell company que fa més de mig segle que resideix a París. Diu, aquest bon amic, que sempre ha maldat per la culturització revolucionària del poble, tan necessària sempre.

«L'ESTUPIDESA em volta la casa i em guipa per la finestra. Per a evadir-me obro el balcó del llibre». — *Josep Viadiu*.

UN BUTLLETÍ nacionalista espanyol que un lleonès sense melenes publica a la Tolosa garonesa, se les emprèn con-

tra «T. Ll.» sense solta ni volta i amb certa dosi d'esperit franquista. Replicar a ximples, o a venuts, no val gens la pena.

«INEVITABLEMENT, en sortir al carrer ensepego amb cinc idiotes. Passo.» — *Emili Zola*.

A BARCELONA es representa l'obra teatral «Lucec de bohemia», de Valle Inclán, el personatge central de la qual és el bohemí escriptor i anarquista Alexandre Sawa. Si allà fóssim ho aniríem a veure.

L'INQUIET company Alvarez Ferreras, de Calgary (Canadà) prepara un llibre on constaran records i experiències de lluita d'una trentena de companys.

SEGUIM rebent «CNT», portantveu clandestí de la Regió Catalana. Els escrits més rellevants d'aquesta publicació sol reproduir-los el «Combat Sindicalista» de París. Darrers números, per ara, el 6 i el 7.

MALICIA popular. Els «Reyes Magos» a Madrid els han adjectivat «Reyes Magros», i al cas de Claudio Coello «la Ascensió del Señor». La gent interpreta com vol les coses... quan la policia no para l'orella.

L'ILLA DE LA CALMA, ja no és Mallorca, sinó el barri vell de Barcelona. De la Rambla a la Via Laietana, del Portal de l'Angel al carrer de Gignàs la circulació rodada provisionalment ha estat prohibida. La calma la perden els veïns que tenen auto i també els qui van a cavall de sabates i espardenyas, en formar aquells i aquests grups de disputa, preferentment a la Plaça Reial.

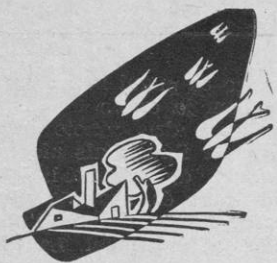
EL DIA 5 de gener passat va morir a Argelers, a l'edat de 81 anys, en Cintet Serra, que tots els baixempordanesos recordaran amb emoció. Havia estat, abans de traslladar-se a Argèlia, el 1933, un dels confederals més estimats tant al seu poble d'origen, Calonge, com en tota la comarca, on les seves grans qualitats humanes, la seva cultura, la seva bondat l'havien fet apreciar, respectar i admirar. Fou un d'aquells autèntics militants catalans vinguts de la gran filiació federal de l'Empordà. D'aquells que, per l'exemplar personalitat que oferien als ulls dels pobles, acreditaven arreu la imatge elevada, neta i clara d'una CNT ancorada en el més pregon de l'autèntica Catalunya.

EL QUI FA MAI NO PREGUNTA: QUE HEM DE FER?

Ho assegura:

TABALER

TERRA LLIURE,
Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS
33, rue des Vignoles, Paris (20).
Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

N° 14
Paris, 2^{on} bimestre

DOL i RABIA A BARCELONA

Amics de l'exterior, com sabeu, una alenada de tragèdia ha sotraguejat Barcelona. Un home, jove de 26 anys, en l'aurora de l'existència, ha estat afrosmament escanyat en nom de la justícia minúscula escarbatada. Es deia Salvador Puig i Antich, com podia dir-se d'altra manera. Delicte d'aquest noi? Se li atribuïen atracaments i la mort d'un subinspector de policia. Si el primer cas hagués estat cert, el tribunal estava obligat a establir-ho, cosa que ha fet a cuïta-corrent. El consell de guerra a que se'l va sotsmetre judicà, a la lleugera, que allo dels atracaments a cases de banca era veritat i que en el dramàtic forceig hagut al carrer de Girona, l'acusat Puig matà fredament a l'innocent policia Anguas Barragán, ço que és mentida. Extremant la nota, certa premsa sotmesa al règim arribà a dir que «Puig Antich asesinò deliberadament al agente del orden que lo más humanamente posible cumplia con su deber», una altra mentida. Els fets s'han d'explicar tal com s'han descabdellat i no de faisó parcial o imaginària.

Puig Antich pot haver declarat al jutge que per heure cabals per a la lluita que ell i els seus amics menaven anaren a recollir diner on n'hi ha. Potser sí, mes cal considerar que no sempre les exactituds de la justícia burgesa responen a una veritat inconcusa. Existeix a les commissaries de l'ordre la coacció, la menaça i el martiri contra l'indefens detingut, determinant que les declaracions dels suposats delinqüents no sempre siguin dignes de fe. El propi Puig i Antich podria haver-se auto-acusat, lliure i espontàniament, de «robatori polític», i l'acusació fiscal hauria merescut creença. Però, ¿quan i on aquesta «sinceritat» de Puig ha estat manifestada? Signora. En part el dany podria venir-li de les fulles esbojarrades escampades per simpatitzants seus justificant les expropiacions de Puig i altres joves per tal de sostenir la revolució social, bajaranada que la policia podia aprofitar per a fortificar una tesi acusatòria treballada en la foscor del calabós i en el despatx d'un jutge que en tot detingut que li presenten hi veu un criminal nat.

En tot cas Puig i Antich podria ser jutjat en doble causa, una per expropiació de diners i una altra per la mort del policia. El consell de guerra ho ha amuntegat tot i sense escatir res s'ha donat el goig sàdic de lliurar l'acusat al cata-

falc. Llavors parlem de venjança de classe, no de justícia d'homes. Ni el pillatge de cases de banca ha estat provat ni és clar que Puig hagi mort Anguas. Aquell és escomé i aquest l'ataca a trets i a culatades junt amb tres policies més. En la confusió de la lluita Puig és ferit i Anguas cau mort. Per la bala de qui? L'abogad de Puig demanà comprovació de pistoles amb la bala mortal i el tribunal militar es nega a disposar-ho. La mort del policia tant es podia deure al perseguit com als perseguidors, ja que tots feren ús de les pistoles.

I no obstant, el dubte «l'ha esvaït» el botxi, que en nom de la justícia escanyà el condemnat. Res no importa que la justícia imparcial hagi estat befada. S'havia de matar un home i l'han mort. Cap d'aquests jutges implacables, carcamals, de consciència enllaunada no voldria que un dels seus fills fos escanyat per a satisfer un caprici de criminal o en nom d'un equilibri social discutible. Fer matar fills d'altri és còmode i «satisfactori».

La prova que els llogats del règim franquista no estan segurs d'haver fet justícia ni de comptar amb la conformitat del poble, la dona l'enterrament precipitat i clandestí fet a la víctima. Dues hores després de l'execució el cadàver fou traslladat militarment al cementiri de Montjuïc triant, per el segui-

ci, a vint-i-cinc persones entre familiars, veïns i amics del supliciat. D'haver permès enterrament lliure, el poble de Barcelona d'hauria lliurat a una manifestació antifranquista formidable; de tal guisa, que l'enterrament de propaganda que li van fer a Madrid a Carrero Blanco hauria esdevingut caricatura.

Malgrat tot, més de 3.000 persones agomolades a la porta central del cementiri de Can Tunis, van ésser refusades a cops de culata per una esquadra de la Policia Armada.

Tres cartes que Puig i Antich va escriure en capella la nit del 1 al 2 de març, l'autoritat les manté segrestades.

El nom del supliciat per ara no es permès d'inscriure'l a la pedra mortuòria. Immediatament de colgat el cos del malguanyat Puig, la tomba quedà coberta amb clavells vermells.

Salvador Puig i Antich, una nova víctima del feixisme, i segur que no serà la darrera. Tot sistema polític que s'aguant matant convoca la mort que li serà pròpia.

Es significatiu que els condemnadors fossin militarots caducs i el condemnat una espurna del bell jovent encès de vida.

Esgarips

— Tot separatista tem que se li separi la dona.

— El frare es considerà germà del llop per enemistat amb l'home.

— Abans a la religió li sobraven ovelles; ara a les ovelles els sobra religió.

— El militar és un llogat de la pàtria. Al civil la pàtria li cobra lloguer.

— L'enyorat vol morir a la pàtria. Jo, si fos possible, enlloc.

— El museu militar, un cementiri més a la terra.

— El comerç és un intercanvi del no res amb el tot productiu.

— Comissió paritària, o parassitària?

— Al cel, s'hi va nu de pèl a pèl?

— Al cel, s'hi va vestit, amb roba de pobre o ric?

— Vantant el nom de Déu, es queda amb tot el teu.

— Com que el capellà té vista, ara es fa socialista.

— El militarisme esterilitza la terra, la caca la fertilitza.

— Si el món és una vall de llàgrimes, infeliç qui no sàpiga de nedar.

— Es còmode de creure que el món nasqué el primer de gener de l'any u.

— La vanitat de l'home deixa aquest al seu darrera.

— Per lleganyes a la vista ja va a missa el comunista.

I acabem d'un cop de dir, per a escanyar el rodolí.

ROVELLAT

4. P. 10112

Els ninots decapitats

La complexitat creixent del món actual, combinada amb el bombardeig de la informació simultània i del condicionament dels esperits, està fent perdre el cap a molta gent. No recordo qui havia dit, ja fa una colla d'anys, parlant dels estalinistes, que eren els «homes sense cap». La història ulterior i les revelacions del XXe Congrés varen confirmar la justesa d'aquell diagnòstic desil·lusonant. En realitat, Krutchev va solament posar el segell de l'autenticitat irrefutable a la informació sobre fets que s'havien divulgat ja abans parcialment de fonts diverses, però que els fidels del dogma estalinista no havien volgut ni veure, ni sentir, ni mirar, ni escoltar. La veritat, per a ells, era la veritat que els dictava el patriarca del Kremlin. L'ur missió sobre la terra era creure, obeir i venerar.

Si l'estalinisme es pot considerar com una representació típica de l'esterilització dels esperits — a part la febrada bestial del nazisme —, com exemple de la negació del postulat «penso, donc sóc», el més trist és que avui diverses formes de petrificació de les mentalitats semblen fer estralls en el sí de la joventut. Sobretot de la que no té l'excusa de la ignorància. Fa com si l'augment del nivell d'instrucció tingués tendència a rebaixar el nivell de la cultura, contribuint a la fabricació en massa de ninots decapitats, agitant-se desesperadament, com ànecs als que acaben de tallar el coll, darrera de sants de cartró i de fórmules autoritàries fumoses i estèrils. Es té la impressió, de vegades, de viure ara en un món on la imbecilitat s'abriga sota piles de diplomes i on l'estúpidesa es cobreix amb els oropells d'una ciència freda, purament epidèmica i llunyera. En un món d'irracionalitat.

«Com és possible, escrivia J.-P. Sartre, de raonar fals? És perquè hom té la nostàlgia de la impermeabilitat. L'home de seny cerca gemegant, sap que els seus raonaments només són probables, que d'altres consideracions vindran per a fer-les posar en dubte. No sap mai ben

RICARD MELLA VA DIR...

Sol posar-se'ns enfront la pantalla de la solidaritat i de l'associació. Mes la solidaritat, quan no és el fruit de deliberacions personals i de determinacions de la voluntat conscient, no difereix de la caritat i del pietisme cristià. L'associació, quan no és el resultat d'un contracte lliure entre iguals, en res no es diferencia de la subordinació automàtica i cega a la voluntat d'altri. Així, la solidaritat i l'associació no necessiten del sacrifici individual, no ceguen la independència. Aquesta necessitat i aquesta negació tenen origen en els resabís de submissió volenterosa i d'acatament a l'autoritat imposada.

bé on va, és «obert», pot semblar indecís. Però hi ha gent que se senten atrets per la permanència de la pedra... No en tenen prou d'opinions adquirides, les volen innates. Com que tenen por del raonament, volen adoptar una mena de vida on el raonament i la recerca tinguin solament un paper secundari. On hom no busqui altra cosa que el que ja

s'ha trobat, on no es pugui mai esdevenir que el que hom ja era...»

L'agitació grotesca dels ninots decapitats només pot fer il·lusió als afectuats als espectacles de putxinellis. La qualitat d'home lliure és, abans que tot, un estat d'esperit, d'on es desprèn l'afirmació de la dignitat individual. La submissió servil al vassallatge de les fórmules teledictades, al regne de l'eslogan, de la consigna, és la pasta amb que es fabriquen els Estats concentracionaris.

LL.

Pensem en Lluís Pons i Llobet i la Maria

Encaparrats en el dolorós afer Puig i Antich, ne pensem gaire en la condemna tan afrosa com injusta que sofreix el vailet Pons degut al sentiment de venjança d'uns militars carcamals i malvats que el règim va triar per a formar consell de guerra contra el suara injusticiat Puig, el Pons, i la nena Maria Mateos Fernández. Si al primer els jutges cretins el condemnaren a mort, a Pons li clavaren cadena perpètua i a la Maria 5 anys de presó ferma. I tot plegat, per què?

Perquè anaven junts amb Puig quan aquest fou escomès per la policia al carrer de Girona. Ni Pons ni la noieta no intervingueren en la baralla, agafats com estaven. Mes a la Maria li encolomaren complicitats amb element malfactor en una requisitòria que, de no ésser malvada, qualificariem de lírica. Quant a Pons, aquest no intervingué ni de prop ni de lluny en assalts a banques, però com «atracador» el consell de militars babosos i verinosos li ha posat 30 anys de presó.

Pons i Llobet tot just s'encara a la vida (té 17 anys!) i la societat marastra, feixista de pèl a fel, l'ha ficat al sac per a una llarga, llarguíssima temporada; sense delictes, sense atracament, sense baralla al carrer de Girona ni en cap altre carrer, o camp o muntanya del món. És un ésser inèdit, però això sí, amb simpaties llibertàries, amb amistat amb homes d'idees avançades, i amb ganes d'estudi per arribar a un cim, modest o no tant, d'intel·ligència.

Tot això que en delictes no és res, que és fum, que és noblesa de nouvingut que esguarda la vida per saber per quin cantó prendre-la, li ha costat, al noiet, cadena perpètua en haver caigut a les urpes relladades d'uns jutges de casta, de casba i de caspa. Una xotreria d'homes que haurien de desaparèixer, ells i llurs lleis, per a deixar la societat un bon tros desinfectada.

Pensem en Pons i la Maria per tal de procurar-los el bé de llibertat immediata que mereixen.

UN AMIC D'ELLS

Tal hi va que no t'ho creus

El diner agrada com mai, enverda terra i espai, i la mar, i la gent — la gent rai! —, i l'aurora, i el ponent, el to lai, tot lo gai, i lluent, per mor de la xotra gent!

Ara que l'or és defici i l'argent gros benefici la xavalla pobre vici i el paper un malefici, jo canto sense guitarra ço que callar encaparra: que el diner és bandarrada i l'home no ho creu així, pugui o no pugui dormir pel pagaré no pagat, pel que et deuen mai cobrat, per la taula mal parada a l'hora de la menjada, i la llar boi a miquetes car la dona vol pessetes per clares necessitats, o per afers mal pensats o modes de cap a peus i guipades als hereus... Tal hi va que no t'ho creus.

El fill gasta més del compte i et maleirà ben prompte si no li dones *caliu*, i així tota cuca viu i no pas fent la piupiu, car la barra és missenyora i trepitjat com l'estora ja no seràs carn ni peix a casa teva mateix.

El diner és més que l'home i l'home esdevé l'esclau, car l'home és llord i bau, l'home és tristoï objecte, el diner li

fa l'efecte d'un déu que el deixarà abjecte (o potser ara ja ho és) puix que déu tot ho vol seu, és un llop insaciable que es menja el bou de l'estable i l'estable i establer, i encara el món que el va fer amb argent, coure i paper...

La moneda està infectada de càncer i traició, la moneda fa fetor que el dinarista no sent, com tot el munt de la gent. La moneda porta ronya i això no es diu per fer conya sinó perquè és veritat, perquè és goig infectat de totes les malalties que nodreixen tots els dies amb estenalls de microbis, pares de l'ora pro nobis.

El diner mata l'amor, el diner enfolleix l'home.

L'home afamat amb escriu es devora ell mateix.

El diner omplint la gerra toda la vida ens esguerra i ara guerra i vinga guerra restarà sol a la terra.

I arran del nostre sudari les bèsties de quatre potes — llops, gats, micos i granotes — hi faran llur comentari:

— Animals de dues potes, son ben morts per idiotes. JOAN DEL PI

Tabal i Bareja

REEIXIT el miting de protesta contra l'execució del jove Salvador Puig i Antich donat al Centre Confederal de París, amb parlament — entre d'altres — del literat i gran humanista francès Jean Cassou.

«ELS PARTIDARIS de la pena de mort haurien de posar el coll a la guillotina per veure el gust que això dona. Es còmode fer tallar el cap d'altri.» *Guy de Maupassant.*

TOMBOLA pro Espanya i premsa llibertària de França organitzada pel Comitè de la Regional C.N.T. Zona Nord, actuant a París. Seixanta premis previstos, quarante d'ells en llibres i la resta en objectes. La particularitat d'aquesta rifa és que fins els números no premiats tenen opció a llibres, a triar entre seixanta títols. Bitllets de participació a Roc Llop, mateixa adreça d'aquest periòdic.

«QUI no té botes se les enginya totes», *Jo, l'altre i el de més enllà.*

BON PROJECTE. A Tolosa de França s'ha enlaira un globus de bones il·lustracions que podria arribar al zenit. Es tracta de la col·lecció «Letras Confederales» que donaria un mínim de 25 llibres escollits a la propaganda llibertària. De moment, la cosa ja està encetada amb la publicació de «Cròniques de CNT», escull d'articles de Frederica Montseny. Si aquest primer graó es munta fàcil, arribarem amunt.

«LA LLETRA amb ganes entra», *Diaz Plaja.*

AL VENDRELL han celebrat la festa cívica en llaor dels màrtirs víctimes dels carlins entrats a sang i foc a la vila a primers del 1874. Es curiós de remarcar que entre els defensors de Vendrell contra els bàrbars de Carles VII hi havia el pare de Pau Casals.

PER A celebrar el dia de l'alliberació (de l'esclavització) d'Aiguafreda per les tropes franquistes, l'ajuntament del poble instituí el certamen literari («1º de Febrer»), on els escassos concurrents rimaven «rojillo» amb membrillo i dedicaven glosses (és un dir) «a la sempiterna Pilar Primo de Rivera» i «al geni

universal inmarcesible Generalísimo Franco»... *de portes.*

Doncs suara aquesta esblaimada festa ha estat deixada córrer.

«EL FELXISME engendra fetus, no homes», *Giolitti.*

MAO STE TUNG se les ha empreses contra el mil·lenari Confuci.

Voleu dir que Mao no esta en una confució?

I CONTRA Antonioni, Mozart i Beethoven, car en comunista de «comuna» és més musical entaular tracte comercial i diplomàtic amb l'encarcarat Franco Bahamonde. El trist és que hi hagi jovent que balli l'ós al so del pandero Mao.

SEIXANTA MIL habitants de l'anomenada «Ciudad Satélite» de Cornellà del Llobregat no tenen altres locals de reunió que els bars, cafès esquifits, i la cultura en sofreix. Els *jerarcas*, ben engreixats, se'n foten.

AMB EL DESTI que hom coneix, al Ple de la Regional Catalana tingut a Marsella l'estiu del 1973, s'acordà recollir 3.000 francs nous. Ha costat una mica, però la bona voluntat dels companys ha cobert amb escreix la suma, que actualment ja deu haver arribat a destí. Per consegüent, la subscripció queda clo-sa.

«VAL MES un té, que te'n donaré dos», *Cervantes.*

«QUI DORM ajegut, assentat o dret, no hi és a temps al banquet», *Rovellat.*

L'AJUNTAMENT barceloní ha convocat a Jocs Florals gregaris per a un dia de la primavera vinent.

Jocs Florals de cor: La tomba del xicot Puig i Antich, imbecilment executat a la Presó Model de Barcelona, ha aparegut florida de clavells vermells diverses vegades.

I JA QUE HEM PARLAT d'edicions. Rutllen les noves edicions de «La Felguera en la Revolució asturiana de 1934» i «Entre campesinos», de Malates-

ta. En pla de publicació: «Sembrando flores», d'Urales, «El sindicalismo» de Josep Prat i «La anarquia ante los tribunales» de Pietro Gori. En intenció seriosa, els llibres «Nuestro tiempo» i «Costa amunt».

LA REGIONAL Zona Nord C.N.T. prepara la Diada Confederal de cada any. El programa — que va desgranant el setmanari «Combat Sindicalista» — fa preveure un èxit artístic, de taquilla i de llibreria com cada any.

AL MITING de l'esmentada diada hi participaran Frederica Montseny, directora del setmanari confederal de Tolosa de França; Josep Muñoz Congost, secretari general de l'Associació Internacional dels Treballadors, el secretari de Zona Nord, i representants de la CNT i de la CNTF.

Fer i no desfer, companys de l'altra banda.

EN CAMIL J. CELA, nomenat president de l'Ateneu de Madrid, ha dimitit aquesta distinció sense donar, fins ara, explicació del seu gest. La malícia popular pensa en la mort de Puig i Antich, en la impossibilitat de desencarcar l'esmentat Ateneu, a no perdre el temps entremig de neules i mal vinguts.

ENCARA se'n recorden. A l'Ateneu Barceloní enguany s'hi ha celebrat un acte d'homenatge a Angel Guimerà amb motiu del 50 aniversari de la seva mort.

... I del poeta, músic i dibuixant Apelles Mestres, no se'n recorda ningú? Aquest admirable home va morir precisament el 19 de juliol del 1936, malalt.

«DEL PROHOMBRE sabio y cuerdo — ¿no quedará ni el recuerdo?», *Alma Fuerte.*

BENVINGUTS dos periodiquets confederals d'Alemanya «Impulso» i «Diálogo». Avant sempre!

BO COM SEMPRE el «Butlletí de l'A.I.T.», aquesta vegada amb un treball extraordinari suplementat: «Acabem amb la submissió als poders». Adquiriu-lo.

«ESPOIR», òrgan de la Confederació, insereix una Cronologia de Ricard Mella i Cea feta pel company Vladimir Muñoz.

«NO HI HA hiverns per a els valors eternals», *Xurriac.*

LA SETMANA següent a la mort de Salvador Puig i Antich ha estat — segons ens diu un participant — un petit 19 de juliol preludiant un altre 19 julià gran. La policia respongué als nombrosos grups — espontanis — d'acció, però semblava patir un complex de culpabilitat.

«QUI SEMBRA vents recull tempestes» *Ricard Mella.*

TABALER

(Acava a la plana 4.)

TERRA LLIURE,
Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS
33, rue des Vignoles, Paris (20).
Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 13: 584,91 F.

Ferrer Coll, Montauban, 15; Colomer, París, 5; XX, París, 2; Morata G., Valreas, 50; Lacosta, Vierzon, 25; Llop Roc, París, 20; Ballestra C., Sarreguemines, 10; Falguera, Houilles, 10; Belles, Perpinyà, 10; J. G., Héroullet, 10; Domènec J., Montreuil, 50; Pallejà R., Lyon, 10; Nolla, St-Denis, 10; T. M., Thiais, 3,50; Capellas, París, 3; Gutiérrez, París, 15; Edo M., Pelissanne, 17,70; Angeles R., Pelissanne, 2,70; D. L. A., 15; Vila Sebastià, Ceret, 10; Cabre J., Fleury, 20; Gironella, Pamiers, 10; Durand, Pamiers, 15; Martí i Paulette, Andorra la Vella, 20; Gené J., Mèxic, 10; Bassa A., Bivier, 10; Gràcia M., Amsterdam, 20; Marín F., Houilles, 5; Marín E., Bezons, 5; Brugués J., Mane, 10; Frank

Comellas, Austria, 20; Agrupació de Tolosa, 20; Adell R., Charleval, 5; Parra C., Charleval, 10; Martínez T., Istres, 10; E. C., Toulouse, 20; Vila, Montauban, 10; Riaza, Montauban, 10; Agrupació de Lyon, 20; Bassons J., St-Pons, 7,70; Criach M., Champigny, 20; Bagés, Stains, 20; Arbós J., Mèxic, 20; Ferrer J., París, 10; Noi de Limoges, 30 F.

Total 1 236 51
Despeses:
Impressió nº 13 468 00
Correus 97 50
Total despeses 565 50

Escreix 671 01
Manca a pagar el present número.

EL BOSSER

Utilitzeu el CCP 13 507-56, Roque, Llop París.

EL PLA SUÀREZ

«Es una falla i una negació educativa i pedagògica, tot ensenyament que, des del parvulari, no es faci en la llengua materna.»

Hi ha plans que són devallades i costers que fan «suar», professors i estudiants. Particularment, als de la universitat de Barcelona i les extensions universitàries de Mallorca, Tarragona, Girona i Lleida. El senyor director general d'universitats, Suàrez, no cal dir que «perjudicarà» amb el seu pla el nivell de preparació professional dels estudiants si no que, de rebot, *escuitarà* el que pugui, tot quan fa referència l'estudi de la llengua i de la literatura catalana.

Clar que el pla Maluquer, no té l'alcanc de reivindicació i formació de «l'Escola Nova Unificada» de la guerra i revolució; però, si professors i estudiants el defensen contra el pla Suàrez, es per què, aquest, és un «pla destraler» i mutilarà, amb tota la mala intenció regimantal, tot el que fa referència a la llengua i cultura catalana dins de l'ensenyament universitari. I passa això, quan a la major part d'universitats d'Europa i d'Amèrica, s'estudia el català amb facultat d'opció en l'estudi de les llengües romàniques. En lloc d'intensificar els estudis per a una millor preparació universitària, la «limitació» toca de plè la llengua i la formació professional que minvarà capacitat als estudiants.

El contingut del Pla n'est la prova:

1. Degradació del nivell científic universitari.
2. Reducció de l'especialització i del nombre d'assignatures (desapareixen 333 assignatures de les 481 del Pla Maluquer).
3. Negació del caràcter optatiu dels estudis.
4. Divisió selectiva en cicles.
5. Fragmentació de la Facultat.
6. Liquidació del pla sense tenir en compte l'opinió dels professors i alumnes.

Els catedràtics de la Universitat de Barcelona s'oposen a l'aplicació del Pla Suàrez i defensen unànimement el Pla Maluquer. Els alumnes també s'oposen al Pla Suàrez.

*La llengua i literatura catalanes
i el nou pla*

Tots els departaments són perjudicats pel Pla Suàrez, però el nostre més que cap altre: desapareix. L'aplicació del Pla Suàrez significarà interrompre l'esperançador desenvolupament de la cultura catalana a la Universitat, quan havia aconseguit una evident consolidació i començava a donar valuosos fruits. Significarà un greu cop per al conreu científic del català i per a la investigació de la nostra cultura i, sobretot, significarà la desvinculació entre la Universitat i la cultura del país.

Encara que no es decreti la desaparició del Departament de Filologia Catalana, les directrius generals del pla, les me-

sures complementàries com la supressió dels estudis nocturns, i el fet que els llicenciats només puguin donar classes de la seva especialització tindran com a resultat l'asfíxia dels departaments de Català. I així es produirà el contrasentit d'haver-hi un Departament de Llengües Semítiques o d'Història d'Amèrica a totes les universitats hispàniques i cap de Llengua, Literatura i Història de Catalunya ni tan sols a Barcelona.

La Universitat de Barcelona de cap manera acomplirà la seva missió d'educar i especialitzar si els estudiants no tenen la possibilitat de conèixer i estudiar la llengua i la cultura catalanes.

Per això, els estudiants fan una crida a l'opinió pública a fi que se solidaritzi amb ells per a reclamar l'ensenyament del català a la Universitat.

Una rodolinada li escaurà:

Joestic pel Pla Maluquer,
si llur Pla no és coster.
Em «remullo» el Pla Suàrez
si és un Pla de ruc de vares,
i carreter per «trallar»
tot l'encís del català,
en sa embranzida d'anhel.
Aquest deu ser un «macarel»
que malgrat ser director
«setze jutges»... no diu clar.
Si aquí mana un bon Rector,
(mal sigui el de Vallfogona),
tenim ampla la rodona
per la tenora i també.
Es veu que la Filologia,
no és la Santa del seu dia
perquè no està en cervanti.
Nú deu ser mare ni va
si vol fer-li de botxi.
En defici de parlar
el mateix ho feu al pla
que si ens ve el gust en montanya,
i amb un flabiol de canya
sabem tan bé refilar
car es goig riure i cantar
com la mare ens ensenyà.
Suàrez: guarda't el Pla
que no ens plau el devallar.
I si el Maluquer ens fa el pes;
et canvia el gipó al revés?
Guardate'l ben confitat,
que no està la llebre al plat!

SOLSTICI

TABAL i BARREJA

EL DRET de la dona inscrit a la Llei deixa la cosa torçada com fins ara. Sense declaracions ni declamacions, en societat llibertària homes i dones políticament seran iguals tal com marca el dret comú a la vida, *Jo Han*.

«SEÑORES ministros: Honradez y pro-
vecho nacional», *Franco*.

AL MATEIX Centre hi ha obert tasca un grup mixt llibertari amb predomini de noies. No és novetat, però sí una ocurrencia agradosa.

Traspas d'any

(Poesia barroca)

El darrer any, il·lusori
Deixa angoixes i trasbals,
Desesperança en petrolis,
I pesta de generals,
Pastetes de coronels
I la festa dels xacals
Xuclant sang com si fos mel,
Rosegant-nos fins l'arrel
La llibertat, amb uials.

Ha perdut la brúixola, la nau
Del premi Nobel de la Pau.
A any mort, adéu-siau.

L'any nou agafa l'herència
Amb fúria de tempestat.
Proseguirà l'estridència?
I la ximple avarícia humana?
Si manquen essència i decència,
Conreant com badocs les noses,
Contradient l'existència
Lliscant pel vidriós pla de lloses,
Cercant naufragi en altes ones...

Menaça, massa, greu perill:
La bum-bum que esdevé crit,
Que grinyola com el grill,
Que pot imposar-se, atrevit,
O llimar com esmeril...
Restem igual, pobres i rics,
En l'embull de la troca i el fil
En l'eternitat d'embolics.

Any nou, tesomia amorfa,
Hipòcrita i envilit?
Vist de lluny i de perfil
Sembla toix, poc, esmerlit,
Neguitós, amb poc espill,
Amarat, d'injustícia farcit,
amb dents tallants, o de trill.

Home, veu més enllà del sot,
Mira al lluny, que hi ha camí;
No esperis, immòbil un dot,
Dormint com un roc,
De cap al coixí
On t'atrapi la Mort.

Es ara el moment d'escollir
El camí que dúu a port.
Obrim solc, sembrar i collir
I a viure del tot, a ple cor.

PORTE

Nevers, gener 1974.

«EL CATALA és la llegua més facil del món. La vaig aprendre sense adonar-me'n. Penso que els deu ocórrer el mateix als nascuts dintre d'altres idiomes», *Rampallut*.

L'AGRUPACIO parisenca de la Regional Catalana té permanència de cotització i consultes cada dissabte a la tarda a la biblioteca del Centre Confederal.

«SI JO hagués dit com a home privat la centèssima part de les mentides que he dit com a ministre, cap persona honesta no m'estrenyeria la mà entre les seves», *Conde de Cavour*. **TABALER**

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

N° 15
Paris, 3er bimestre 1974

Els extremistes de la vint-i-cinquena hora

L'exili ha tingut un efecte molt curiós sobre certs compatriotes qui, abans i durant la guerra d'Espanya, s'havien més aviat demostrat conformistes o d'un pàl·lid reformisme legalista. En tot cas, havien manifestat sempre una oposició irreductible a tota proposició o acció revolucionària — cosa que era llur perfectíssim dret. Però sembla que la llarga expatriació els ha exasperat, radicalitzat. Avui, amb els cabells blancs, si els en queden, s'han convertit en veritables «tígres de paper» i donarien — en paraules almenys — lliçons de virulència a Seisdedos o al «Che» Guevara.

Fa una quarantena d'anys, perdien la son pensant en els «perturbadors» de la C.N.T. i de la F.A.I. i es feien por amb la caricatura de l'anarquista de Terrassa. Ara, els cau la bava davant les accions dels «tupamaros», somien amb delictació raptes, atemptats, bombes, incendis i revoltes apocalíptiques. Res no els fa por, i res no els sembla ni excés ni blasfemable.

Potser no hi ha de què estranyar-se massa. El que ara els pica és segurament l'exteriorització del que havia estat sempre, en el fons, la imatge que es feien de la personalitat dels revolucionaris i de l'acció revolucionària. Probablement, que no hi havien vist mai altra cosa que un acte impulsiu d'exaltats, un gest d'energümens complexats o una voluntat de violència passional i incontrolable.

Els és difícil de concebre que l'esperit revolucionari pugui no ésser exactament això. Que el veritable revolucionari no és la joguina històrica de passions desfermades, ni la revolució que propugna una cega revolta. I que de cap manera no desitja la violència per un gust morbíd de sang i foc, o per una inclinació patològica al desgavell i a la destrucció.

El que aspira a enderrocar, són les estructures d'una organització social i política demencialment muntada. Si es resigna a admetre la necessitat de la violència, és solament en la mesura en què aquesta es demostra l'única eina eficaç per arribar a enfonsar les barreres de la violència «legal» aixecades pels Estats per tal de mantenir la permanència de l'explotació, de l'opressió, de les injustícies i de les alienacions humanes.

Encara li cal que el fet revolucionari representi la cristallització d'una necessitat històrica col·lectivament sentida,

que se situï al nivell d'una perspectiva constructiva, no únicament negativa. Tot el que és «contra» no és pas automàticament revolucionari.

Es podria pensar que, després de tot, aquells extremistes de la vint-i-cinquena hora mereixen l'absolució, ja que, malgrat que caient d'un excés a l'altre, han acabat per arribar a una concepció més dinàmica de les formes de lluita aplicables per a assolir un canvi vàlid de les condicions socials i polítiques.

Però el cas és que si avui aplaudeixen, fins a fer-se'n petar les venes, als excessos teatrals més sospitosos, des dels raptes d'avions fins als degollaments d'inocents, els trobareu de nou hermèticament tancats a la més mínima comprensió, a la més elemental objectivitat, quan es tracti de parlar de les posicions i de les accions de la C.N.T. abans i durant la guerra.

Llavors senten renèixer instantàniament el reflex burgès temorec i llepafils que els definia abans que l'alquímia estranya de l'exili els metamorfosés en una mena de Panxo Villa de butaca...

D. LLERS

Se'ns tornen anarquistes !

Del Diari del sacerdot J. M. Xirinachs:
«Des d'aquest estiu he estat reflexionant: assassinats d'obrers a Granada, Erandio, Getafe, Seat de Barcelona, El Ferrol; assassinats de saharauis i de bascs nacionalistes, persecució a les fàbriques, a la Universitat, al carrer; repressió contra l'Assemblea de Catalunya; nova llei d'ordre públic que situa Espanya en un estat d'excepció permanent, silenci de l'Església oficial i àdhuc vots seus en favor d'aquesta llei a les Corts; augment subsegüent de la repressió... Ja no puc esperar més. Em dec a les forces progressives de la nostra pàtria... (...) Em dec a la revolució. I he dit «no»! Un «no» rotund, radical.

«Jo no sóc espanyol d'una Espanya com la que tenim, ni sóc català d'una Catalunya burgesa i capitalista. Jo sóc català d'una Catalunya del poble treballador, i espanyol d'una Espanya democràtica de veritat. Si, amb el nom de Déu a la boca, no es respecta l'home, no cal perdre temps inculcant el respecte a Déu. Pels fruits els coneixereu. La veritable religió és pladejar a favor de l'oprimit i rescatar l'esclau de la seva tribulació...

«Fa temps que hauria de renunciar al «documento nacional de identidad». Retenir-lo és retenir voluntàriament l'extrem de la cadena que m'esclavitzava amb un Estat amb el que no vull cooperar. Deixar anar l'extrem de la cadena és la meua mort civil, amb unes conseqüències importants. El «documento nacional de identidad» és el sagrament de la meua adhesió individual a l'Estat. És un signe. Desprendre-se'n és un signe qualificat, entenedor cent per cent pel poble, per inculcte que sigui.

«Esdevenir un indocumentat! el nivell més baix de la societat. Llei de «vagos y maleantes»...

(...)

«Fa més de deu anys que veig que he de tornar el carnet. Encara he d'esperar més? Tanmateix, si jo no m'he compromès amb ningú a fons i a perpetuïtat per a constituir una família, és per arribar en aquesta hora del despullament total, de l'entrega a l'enemic sense condicions: Processat; embargat; insolvent; indocumentat; fora de la llei...»

TISORA

4. P. 10112

VENTS D'AHIR

Punt de referència: Igualada. Més amunt no hi havia res a fer. Hi existia la Segarra més endarrerida. El sindicalisme nostrat relliscava per la rocosa consciència d'aquella pagesia.

Anoia avall era una altra cosa. Durant la II República encara s'hi notava l'empremta internacionalista dels nostres avis. Capellades, La Pobla, Carme, reviscolaven. Vallbona també, en certa manera; car la Vall podia ser bona; la gent, no tant com semblava.

D'un miting donat al Cinema del poble per companys capelladins i d'Igualada, n'eixí un Sindicat cenetista de primera; de primera intenció, aclareixo. I ja és sabut; un Sindicat nou? Reclamació de seguida. L'afer de Vallbona era la filatura de Cà la Fou, feudalitat a peu de riera amb 300 operaris, suara associats. Vingué l'establiment de bases i els entesos en l'art de la troca (Anselmo i jo no n'érem, d'entesos) tot era que si les aspiadores hauran de guanyar tant, les cardadores quant, moment laboriós que trencà amb indignació el company Anselmo, perquè si les que «espïen» han d'ésser ben pagades segons la comissió reunida, a les prostitutes no se les ha de tenir en compte...

— No, company; tú no coneixes el «panyo».

— El que passa és que hi filo...

— Però no files...

En resultat, incident tècnic.

El fotut fou que en presentar bases al director de Cà la Fou, aquest les concedí i encara una mica més, a condició que els 300 obrers renunciessin al carnet del Sindicat, cosa que van fer 299, car el secretari servà el seu a la butxaca... d'home vagant, ja que el feudal filatós l'havia despatxat, i al nostre amic els 299 se li havien girat d'esquena. Nosaltres que si, enviem mig comitè de la Comarcal cenetista a Cà la Fou a fer por al director poca-solta, però a aquest era evident que les caixes de trons no l'impressionaven, i encara això: aconsellà als nostres representants que aprofitessin la darrera claror del dia per a retornar a Igualada, car ell disposava d'homes de mà pels camins de rocs i canyes... Què fer? Que faci el secretari, home de certes circumstàncies.

Aquest anà a Vallbona amb el company Josep Gené a reunir rabassaires i alguns republicans de pes, com si diguéssim les forces vives del lloc. La reunió fou a casa mateix del despatxat, i cada pagesot d'aquells que parlà, depri-mí el seleccionat de mala manera: «No t'ho deia? No t'emboliquis, que et podria resultar malament! I veus? Tal com t'ho deia ha passat.» Algun altre rondinava dels forasters embollica-troques i de tant en tant el pare de la víctima gemegava un «fill meu, ets el màrtir de Vallbona», fins que Gené no pogué aguantar més i esclatà de faisó ben seva: «¿I això

són les forces vives de Vallbona? Això és una pestiferada! Anem, que no vull asfixiar-me!» I per no asfixiar-nos, ell, jo i el barber del poble, brau xicotet, sortirem al carrer a respirar aire de vinyes tenyides amb claror de lluna plena.

— Tot això està molt bé — se'ns replicà al Sindicat d'Igualada —. I ara, què?

Ara, un servidor secretari s'arribaria a La Farigola del Clot, Barcelona, on interessar el comitè fabril per una vaga a la filatura de Sant Hipòlit Voltregà, germana de la filatura de Vallbona. «Cal donar-li una lliçó al brètol de Cà la Fou!»

— Tu delires — em vaig sentir respondre.

— Us hi trobéssiu vosaltres!

— Escolta, aquesta entitat industrial, té gerència a Barcelona?

— Sí, i principal. El gerent es diu Tal i viu al carrer Qual, número tant se val.

— Doncs entorna-te'n tranquil i ja rebràs noves.

Tres dies després jo rebia una carta del director de Cà la Fou que si fa o no fa em deia: «Senyor Cap Calent nº 1 d'Igualada: Digueu-li al vostre protegit Borràs que faci el fotut favor de retornar a la fàbrica i que es posi al lloc que li doni la gana. — Amb els renecs del cas: (signatura rubricada).»

Convoco Borràs. Li dic el què i no ho creu gaire. El convencí la carta del feudal de Vallbona. I ocupa el lloc d'abans enmig d'una companyia astorada. Els d'Igualada no són tan cantamatins com semblava...

Mes, ¿què havia passat que l'orgullós director de Cà la Fou hagués abaixat calces? Senzillament, que una comissió de La Farigola havia visitat el gerent principal al seu domicili barceloní, i en ésser-li proposat un arranjament per a Vallbona, ell confessà que el seu representant a Cà la Fou disposava de tota la seva confiança, car era home que sabia el que es feia; criteri que considerà saludable de rectificar quan un comissionat li indicà que el capell penjat prop d'un paraigües li era escaient i que seria una llàstima que perdés el meló que li feia patxoca...

— Davant d'un argument així, senyors...

I és que no tot Catalunya era Vallbona.

JO HAN

A «TERRA LLIURE»

Homenatge als llibertaris de més de 50 anys pels qui he pogut ésser anarquista com altres joves.

DESPERTA!

Desperta
poble meu,
que és l'hora
d'hissar-se.
Desperta
amb el ferro
a la mà destra,
que ja maldem...
Desperta
poble meu
de l'insomni
que anihila.
Desperta
són teves
la vida, la mort
de tots, de tothom.
Desperta,
poble meu,
que et tenen
embrutit
de treball,
de religió.
Desperta
que ets el progrés
i l'emancipació
cobejada.
Desperta
en el treball
en la vida,
ací i allà.
Desperta
poble meu
que és l'hora
d'hissar-se,
desperta
poble meu
desperta...

IBER LAIE

Barcelona, XII del 1970.

«Sortirem tots units»

Sortirem tots units,
voleiant a grans crits
que volem llibertat.

Sortirem a lluitar
fins que el món vegi clar
que volem llibertat.

Sortirem a morir
tot cantant pel camí
que volem llibertat.

Juan Colomines

(De Cançons al meu país.)

Tabal i Barreja

MOLTA gent a la Diada Confederal de París el 21 d'abril. Sala plena, bon miting, gran èxit de llibreria, i tarda de festa excel·lent. Diades com aquesta deixen regust de tornem-hi.

FORTES repressions antilibertàries sobre tot a Barcelona. Els joves hi són agafats a dotzenes. Algún escapat ha suposat que el moviment llibertari barceloní podria quedar delmat, i no és així. Després del cop de sac, llibertaris anònims han parat el tren de Les Planes, han promugut aldarulls en certes barriades, i el Primer de Maig més de 200 es van manifestar al Poble Nou. El progrés no l'atura ni Déu.

EL GRUP «Terra Lliure» de Tolosa (xerinxola i solidaritat) fundat l'any 1952, encara funciona a més i endà. Darrerament ha treballat a Montpellier amb l'encert de costum. El cant i la ballaruga sempre interessen.

LA NOSTRA Regional Catalana cenetista, mercès a les seves encertades actuacions, té més acceptació — i adherents — cada dia. Tots els companys que s'hi afilien són acceptats amb els braços oberts. Com més serem, més farem.

TAMBE aquest Butlletí pren més peu cada jorn que passa. La seva tònica plena d'eficàcia i salderi agrada a cenetistes i àdhuc a amics que no ho són. Fins companys nostres carregats de punyetes castellanistes (ben poquets, val a dir-ho) reconeixen la bona llavor de TERRA LLIURE «pese a estar escrita en catalino». Una concessió, de totes maneres.

ENCARA hi ha companys tocatardans disposats a contribuir a la subscripció extraordinària Pro-Interior que ja tenim tancada. Un avis més per què no se'ns enviïn «calers» amb aquesta finalitat.

EL 1er DE MAIG dos mitings confederals ben reeixits a Bordeus i a Montpellier. També fora vol, un a Marsella. La cosa es mou.

ARA entrem a la tongada de les excursions fraternals. París i regió ha fet cap als afores de Souppes i els companys de Provença s'aplegaran al bonic paisatge de «Les Cèdres» a Carrières d'Avignon. A Souppes hi concorregué bona gentada.

ZONA NORD confederal segueix actiu amb la Festa del Llibre Llibertari al Centre Confederal de París. Hi haurà conferència literària el matí i espectacle de varietats a la tarda. En un entreacte serà sortejada la Tómbola pro Espanya i premsa llibertària de l'exili. També hi haurà exposició de llibres, on figuraran els més recents.

ACUSEM rebut de la revista portuguesa «A Idea», *Orgão anarquista específico de expressão portuguesa*. Constància i amunt.

EL COMPANYY Joan Ferrer, de la comarca d'Anoia, pensa editar aviat un llibre d'història social igualadina que anirà de l'any 1840 al 1938. No tenim manera d'editar-lo a l'Interior i éssent limitat el públic català de l'exili, Ferrer estimaria dels amics i companys que creuen en aquesta mena de tasques, que li facin comanda des d'ara a fi i efecte

de tirar endavant més aviat que endarrera. El preu encara no el té fixat, però no passarà de 20,00 francs; potser no hi arribi.

ELS ORGANITZADORS de la Tómbola confederal que no fa gaire hem esmentat, ens pregunten de fer constar que aquest sorteig va destinat a afavorir l'obra general de l'Organització. Els premis posats en joc comprenen uns 3.000 llibres (el primer, una història social de J. Maitron, que val 600 francs nous), alguna màquina d'escriure, un transistor, un joc complet de taula de porcellana de Limoges, una bicicleta (estri que s'ha tornat de moda) i vint o trenta objectes més, de menys anomenada. Encara s'hi és a temps a fer comanda de participacions (25,00 francs talonari) ja que la rifa es farà el 30 de juny d'enguany.

GROSSA pèrdua ha estat la defunció del company igualadí Josep Viadiu a Mèxic. Tenia 83 anys i havia militat quasi tota la vida a la Confederació. Havia estat bon mitiner, director de «Solidaridad Obrera», format part de comitès confederals de gran responsabilitat, i havia plantat cara a totes les situacions perilloses. Com a escriptor era dels millors que la C.N.T. ha tingut al seu servei.

ENS VE a la memòria que en el n^o anterior de T. LL. la cua d'aquesta secció va resultar tallada (i la col·locació de notes inconexas) degut a un esgarip de darrera hora. Si els lectors han sentit l'atzagada, el Tabaler també.

REBUDA la revista «Mai no Morirem», en constància de vida que justifica el títol.

REBUT també el llibre «El Año de la Victoria», continuació de «La Muerte de la esperanza», d'Eduardo de Guzmán. Es tracta de dos llibres que fan la crònica dels dies més coratjosos de la resistència al feixisme a Madrid, i dels mesos i anys de dolor i tenebra consecutius a la pèrdua de la causa del Poble. El tot viscut per l'autor. I escrit amb riquesa de dades i de lèxic com sap fer-ho Guzmán. Demaneu-ho a Llibreria, 33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

A MEXIC ciutat hi ha hagut homenatge al poeta (ja mort) León Felipe, col·laborador que fou del «Suplemento Literario de Solidaridad Obrera», després «Umbral».

A MEXIC mateix, Camilo José Cela hi va fer declaracions que ens complaem a reproduir en part: «Espanya es un país de històriques matanzas en el que no ha habido ni reforma, ni renacimiento ni revolución y si, paradójicamente, una contrarreforma que dura aún en estos días...» «Sin embargo, hay que pensar que el tiempo ha modificado la estructura del franquismo, lo que no quiere decir que vaya a desaparecer por completo...» «¿Una apertura? Podría ser,

pero yo no hago vaticinios; el oficio de profeta está muy desprestigiado.»

HA VISITAT casa nostra el darrer número de «CNT», òrgan confederal de Catalunya i germà de «CNT» que edita el Comitè Nacional, també de l'Interior.

EL COP D'ESTAT de Portugal ha encès les il·lusions de tots els pobles ibèrics. La «mort de l'esperança» és cosa aclaparadora. Tot mor menys el futur, encara que els presents hi deixem els ossos... ara. Maldament no es vulgui, Ibèria acabarà per ésser llibertària. Es el seu destí de naturalesa.

A BARCELONA, en endavant el teatre Moratin servirà de cinema. La manca de llibertat d'expressió va desmuntant els escenaris.

EL 1er DE MAIG a la ciutat comtal: Jocs florals oficials sota l'advocació de la Verge dels 7 Dolors, de les 8 Punyalades i les 9 Engúnies. Donya Carrinclonera fou reina i senyora de la festa.

JOCS FLORALS de debò a Amsterdam el mes d'octubre vinent. Per l'esplendor de la llengua catalana, Roser Misiego, Antony Spatzuerhof, 20, Amsterdam (Hollande), ja rebem la correspondència a l'efecte.

IGUALADA, ciutat pubilla de la sardana, any 1974. Festa catalana (d'esquena a El Pardo) celebrada amb esclat al Passeig Verdguer-Durruti, amb l'adhesió cordial de la població castellana. Oidà que sí!

L'ESGLÉSIA espanyola s'eforça a fer veure que es democratitza per a treure's les puces de la responsabilitat d'un afrós 18 de julio. No creiem que enganyi ningú.

«LA FE consisteix a creure allò que la raó no creu», Voltaire.

HA MORT a Salins de Guiraud (França) el bon company Ramon Forn, nascut de Roses (Empordà). Una existència plena d'amor al pròxim i a la llibertat, extingida. Era un entusiasta de la Regional Catalana C.N.T. i de TERRA LLIURE. Pèrdua que sentim profundament, per nosaltres i sa condoluda família.

«L'HOMME s'apaga, la Humanitat no. I l'ideal de superació menys que mai», Roser.

TABALER

Carrillo... vist del « P'amb Suc »

Reproduïm de les «Circulars» de febrer-març 1974 del PSUC l'apreciació següent sobre la personalitat de Santiago Carrillo, sense afegir-hi cap comentari:

«Es sabut que del 26 al 28 de gener d'enguany va celebrar-se a Brussel·les, una Conferència dels partits comunistes de l'Europa occidental.

»Per mor, potser, del «sagrat» principi de no intervenir en els afers «interns» dels altres partits, fou Santiago Carrillo el qui va assistir com a representant del Partit Comunista d'Espanya. En aquest cas, la Conferència va prescindir dels altres quatre partits comunistes espanyols que actuen al país.

»Carrillo, doncs, després d'exposar la seva «línia» que el té tant a cor i que consisteix a fer del seu partit «el partido de los hombres de buena voluntad», es va treure de la mànega la «genialitat» següent: «calia propugnar que a cada país capitalista els obrers estrangers poguessin organitzar-se en grups d'origen i com a tals, participar a la política dels països de residència, amb dret a elegir i a ésser elegits.

»Bé que una tal proposició va valer a Carrillo el qualificatiu MERESCUT d'irresponsable per part d'un delegat, a nosaltres no ens pot sorprendre. Puix que, d'ençà d'anys i panys, Carrillo ve aplicant aqueixa «teoria» a Catalunya. Segons ell, els murcians, estremenyos, andalusos, gallecs, aragonesos, castellans i sobretot madrilenys que resideixen a Catalunya, han d'actuar com a tals i organitzar-se, no pas a base d'afinitats ideològiques, sino a base de les respectives regions d'origen. I com a tals, participar en la política catalana, amb dret a elegir i a ésser elegits. De prosperar — que no prosperarà mai — bella manera de descomposar Catalunya, la Fada que no el deixa dormir. Bella manera també de fer rebrotar el «sudetisme» que tan bé va servir a Hitler. Fet i fet, és la tasca que correspon a l'individu que al cap i a la fi s'ha sentit qualificar d'irresponsable en una Conferència internacional dels partits comunistes. MOLT BE! Irresponsable? qualificatiu benigne tractant-se de Carrillo!»

Pensades d'Antoni Puig de l'Escale, esperit hel·lènic

Els homes originals i independents són salvatges. No estant subjugats ni desintegrats per la societat.

La rutina és un bassal d'aigües mortes mullant una vegetació corrompuda.

Quan més dotat de personalitat pròpia està l'individu, més s'allunya del ramat.

Segons Sant Pau la finalitat de l'home és ésser eunuc ideal i capó de Déu Sant Pau; adéu!

Atributs del veritable geni ho són la senzillesa i la sinceritat. No al·lucina

No existeix dany que cent anys duri, diu cantarellament la veu del poble. Es possible, encara que noranta nou serien massa. A Espanya la dictadura franquista ja comença a fer-se vella, d'una vellesa lletja i repatània; àdhuc li pud l'alè, i dispenseu-me la imatge.

En canvi, més antiga era la dictadura de Portugal i ara sembla anihilada. Militars la van dur, i militars l'han esbandida. I el poble, no hi serveix de res?

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del n° 14: 671,01 frs.

Amposta, Arnouville, 10; Serarols R., Villeneuve, 10; Colomer, París, 5; E. Conejos, Nantes, 2,50; Capellas J., Laurens, 20; Capellas H., París, 20; Salas M. Carpentras, 100; Roldán, Drancy, 10; Belles, Perpignan, 15; Armengau, París, 50; Uno del Priorato, 10; Aguilar, Fontenay, 10; Un Pelat de Toulouse, 10; Aguilera, Suïça, 5,40; Salvá R., Rouen, 20; Ripoll S., Villamblard, 50; Canillas F., Lamotte-Beubron, 50; Ferrer, París, 10; XX, donats a Ferrer, 10; Roig B., Aurillac, 10; Bassons J., St-Pons, 20; Adell R., Charleval, 5; Martínez T., Istres, 5; Parra C., Charleval, 5; Llop R., París, 20; Henri Bas, Castres, 30; Guíllén J., Montauban, 10; Pascualena, Mariganne, 20; Bagés, Stains, 20; Maria Homs, París, 10; Culubret, Toulouse, 20; Riaza, Montauban, 10; Vila, id, 10; Martinez A., Combs-la-Ville, 10; Enriqueta, París, 10; Muz-Cun, id, 3; Vila Sebastià, Ceret, 15; D. L. A., 15; Brugues, Mane, 16 frs.

Total	1 352 91
Despeses:	
Impressió n° 14	558 00
Correus	89 25
	647 25
Escreix	705 66
Manca a pagar el present número.	

ni encongeig l'home; l'il·lustra i supera. Tot coneixement m'atrau però cap no em detura, endut per la febre de seguir endavant. Per això desdenyo les ànimes caseres, domesticades, suoses de conformisme.

Llar de silenci i d'estudi, lloc de conspició.

Sóc perillós i xocant per a els éssers mancats de caràcter, i de cervell fluix, però llibertador i vital per a les germanors sanes i fortes.

On la farsa acaba, comença l'home.

Jamai besar la pota de cap despota! Abans, ara i sempre, individu lliure!

(Anotacions posades a la sardana de Puig, «Passarem!»)

Ressorgiment ibèric ?

No hi ha dany que cent anys duri, i la dictadura portuguesa, encetada pel jesuïta Salazar, el seu deixeble Caetano no ha pogut aguantar-la. Oidà. El poble portuguès en gaudirà, de totes maneres, l'avantatge.

Tanta sort tingués Espanya. Tant de bo. Mes els «nostres» militars són de més mala raça. Són de «la pell de Barrabàs». Salvem-ne un cinc per cent, i la resta és per a rebatre a la claveguera. Han tingut sort, els portuguesos. Que la gent de canó i espasa decideixi favorablement la sort d'un poble, és cosa que no es veu tots els dies.

¿Cóm serà la tombarella que inevitablement sofrirà el franquisme? Serà per casernada?, o per asfíxia internacional, o per voluntat «juliana» de poble?

Germans portuguesos, ens haurem de trobar, relativament lliures, al cim de Tras os Montes, o a les planes d'Extremadura i Andalusia, per a dar-nos l'abraçada. Ben fraternal, i ben forta. Això quan el país espanyol s'hagi retrobat, mai siga que democràticament, com vosaltres. I parlarem, somriurem; i convidrem que no estem tant lluny uns dels altres, que no som tant diferents com diuen. Un i altres som nadius d'Ibèria, i res no ens costaria d'associar-nos, d'agermanar-nos, de proclamar, en síntesi, la Ibèria lliure i igualitària.

Ja ho tractarem quan sigui hora.

J. PUIG D'AGUILERA

ELS QUE PARLEM CATALA

La població aproximada dels territoris on és parlada la llengua catalana és la següent:

A l'Estat espanyol:

Catalunya (principat), 4.493.669; País valencià, 2.832.553; Illes Balears, 506.410; Zona catalana d'Aragó, 80.000.

A l'Estat francès:

Catalunya francesa, 251.000.

A l'Estat italià:

L'Alger, 15.000.

Al Principat d'Andorra, 12.000.

Total: 8.190.662.

D'aquesta població total que habita en els territoris de llengua catalana, cal excloure'n la població que habita la zona de llengua castellana del país valencià, així com els immigrants darrerament arribats a la zona del Principat de Catalunya o de la Catalunya francesa que encara no parlen català. Diversos estudis realitzats per entitats privades calculen el nombre de catalanoparlants en una xifra aproximada de 7.100.000 persones.

(Tret de «Catalunya sota el règim franquista», Edicions catalanes de París, 1973.)

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

N° 16
Paris, 4^{art} bimestre 1974

L'HORA ESPANYOLA

D'ençà de la mort del president Carro Blanco, a Espanya només es parla, en conversa del dia, de l'obertura del país vers la Comunitat Europea, pensant en la ventura d'un bocí de llibertat que la sortida europeïsta podria reportar-nos. Es tan llunyà el temps de la llibertat relativa de la II República, que un xic de respirall fora franquisme sembla una benedicció dels déus — democràtics — de l'antiga Grècia, més moderna que la d'ara.

Es tant el sofriment aguantat pel poble, que costa de creure que sobre els dos milions d'espanyols morts que fan paga del triomf franquista... amb la torna de les persecucions, turments i vexacions més esfereïdores aguantades pels sobrevivents, costa de creure, repetim, que els culpables majors del gran crim de lesa humanitat encetat el 17 de juliol del 1936 s'avinguin a renunciar a un poder absolut, sense destralejar a dojo tallant caps segons la dèria dels proveïdors de cimentiris.

Perquè el domini del feixisme franquista és tan fort, encara, tan alealori un esforç irat de la gent d'avançada espanyola, que una reivindicació saludable del país, per desitjada que sigui ens deixa un tros escèptics. Hi ha el jovent agosarat, valent, no ho ignorem, capaç de reviuire les gestes dels Ascaso, Durruti, Màxim Franco i milers d'altres. Ja ho sabem!, i ens agrada marcar-ho. Mes la veritat de l'hora sembla una altra. Com sempre, la revolució social, l'emancipació integral de les classes laborioses ens enquimeren; però, encara que sigui a desgrat, l'actual moment polític té molta força. A més la gent, paorosa d'un conflicte armat que tornarian a guanyar els professionals de la mort, suara amb el suport de Ford i altres del mateix coll en lloc d'Hitler i Mussolini com trenta vuit anys endarrera, veuria bé una transformació pacífica de la política espanyola a la manera portuguesa, nació que sense vessar sang de ningú ha fet una revolució de palau tot deixant el país lusità fet una festeta, només una festeta.

Que el món canviï sense plor de mare és humà i és eufòric; i saludable. A Portugal els militars hi portaren la república el 1910, els militars la tregueren el 1926 i els militars l'han tornada a portar el 1974. Una comèdia, que el poble portuguès ha pagat cara, i en endavant ja veurem. No hi ha, allí, una re-

volució de poble, sinó jocs de sabre disposant les situacions polítiques del país.

A Espanya s'ha parlat d'un general Diez Alegria per comparar-lo al general Spínola, com es podria parlar de Salazar lligat d'esquena a esquena amb Franco, i es podria dir que el ninot Juan Carlos pot assemblar-se amb titella Caetano, amb la sola diferència que l'un fa d'aguantate tieso i l'altre ja no s'aguanta; com Joanet Carles tampoc no s'aguantarà quan les responsabilitats de realesa se li carreguin a les espatlles. Que passarà, llavors, no havent-hi a Espanya monàrquics?

Ja ho veuran els que hi siguin, i pla podriem dir que si l'endemà interessa, l'avui interessa més encara. L'edifici «movimental» es mou cruixint i fent-se esquerdes. El ciment de temps passats avui dia s'escagassa i la casa trabada fa pensar en la persona necessitada de croses. El poble rondina i paga, i tret de les vagues — per cert heroïques — no va gaire enllà. Militars a la portuguesa a Espanya no s'en veuen massa, el que

pot dir que n'hi hagi més i no es demostrin. El que passa és que el capitalisme indígena no resisteix la competència del Mercat Comú, i per evitar-la hi voldria estar industrialment, agrícola, burocràtica i diplomàtica. L'Espanya d'ara és ben esquifida i el problema monetari tant com el de la salvació de l'economia patria depèn del salvavides que li tirin les economies nacionalistes estrangeres. I conti's, potser, amb un creixent de liberalisme eclesiàstic, car l'Església té gran necessitat de fer-se perdonar el crim subversiu del 17 de juliol del malaguanyat any 1936; i encara amb la classe mitja, que de tant aguantar travetes i insolències victoriantes ja està embafada i tant se li dona franquisme com comunisme si aquest darrer ha de reviuire la protecció dels neutres greixosos com «l'altra vegada» de fa 38 anys a títol morós de GEPCCI...

¿Hi ha militars a Espanya capaços de deixar el país sense franquisme? ¿Tenim, els ibers del nostre país, el tremp suficient per a maldar per la llibertat amb tots els perills i satisfaccions que una tal empresa comportaria?

«El temps queda per respondre», que deien els nostres avis.

Vitalitat de la Regional Catalana CNT

En els últims tres anys s'ha desenvolupat de manera importantíssima la C.N.T. a Catalunya. Al mateix temps la influència de l'anarquisme i el projecte comunista llibertari de transformació social arrelen profundament entre la joventut proletària i significatives minories d'estudiants llibertaris, que, en majoria, ja fan part de la Confederació lluitant contra l'explotació del Capital a les barriades, llocs urbans d'explotació, consum, casa, etc.

Tot aquest progrés del nostre moviment cenetista i anàrquic, a més de l'actuació d'agrupacions revolucionàries que simpatitzen amb la C.N.T. i volen la revolució llibertària, ha fet que la Direcció General de Seguretat de Madrid, i al mateix temps l'Arias Navarro, assassi de Màlaga, hagués emprés una clara *ofensiva política* contra nosaltres.

Així, en el moment de l'arribada d'Arias Navarro a Barcelona la seguretat era extremada i la repressió contra els llibertaris més forta que mai. Es conegut el fet que la T.V.E. i els diaris feixistes i burgesos publicaren fotografies de joves acusats d'ésser «perillosos anarquistes».

Per altra banda, denunciem el maquiavelisme de l'«intelligentsia» de l'Estat franquista, car davant l'importància assolida pel jovent estudiantil en la grandiosa protesta contra l'assassinat «legal» de Salvador Puig Antich, el Tribunal militar de Barcelona convocà el «Consejo de guerra» contra Oriol Solé Sugranyes i Josep-Lluís Pons Llobet per al dia 23 de juliol, en el moment en que ja son tancades les portes de les escoles, instituts i facultats universitàries. La C.N.T. està fent campanya de protesta revolucionària activa a les barriades obreres i a les fàbriques, perquè no passi desapercibuda aquesta nova «putxinellada» militar i jurídic-policíaca.

També tenim por que en ple mes d'agost se celebri el procés militar contra els companys Joan-Jordi Vinyoles, Georgina Nicolau i Ramon Carrion, els dos primers jove parella de Barcelona i el tercer un noi treballador valencià. Es quasi segur que els demanaran pena de mort, (1), acusats d'unes accions protestàries en solidaritat amb Puig Antich, les quals els volen «fer menjar», és a dir, els han agafat per caps d'esquella.

(Gireu full s. u. p.)

4. P. 10112

Tabal i Barreja

AIGUA LADA

LA REGIONAL Zona Nord (Paris i voltants) en un parell de mesos ha promogut dos aplecs confederals, un en un llac de Souppes i l'altre en un bonic paratge de Fontainebleau. Tots dos han estat concorreguts i animats. El darrer aplec d'abans les vacances tingué lloc en un local públic d'Evreux, amb assistència de molts companys i companyes de Normandia i de la regió parisenca. No restar mai parats.

LA FESTA del Llibre llibertari d'enguany donada al Centre Confederal de Paris, el 30 de juny proppassat ha assolit l'èxit de cada vegada. Bona venda de llibres, conferència del company G. Esgleas, atraccions agradables, i força animació al pati, a les secretaries, a les sales i a la llibreria. En total, que la Festa ha tingut gust de tornem-hi.

EL SORTEIG de la Tómbola internacional Pro Espanya llibertària i Propaganda anarco-sindicalista tingué lloc en un entreacte de la Festa esmentada. Els premis (més de 1.000) seran repartits a mesura que els afavorits presentin els bitllets del cas, al Servei de Llibreria «Umbral», 33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

A ALGUER (Italia) ha mort el poeta i activista català Rafel Catardi, molt conegut al seu país, a Catalunya, València, Balears i Rosselló. Ho sentim.

«LETRAS CONFEDERALES», 4, rue Belfort, 31000 Toulouse (França), casa editora de «Crònica de CNT» de Frederica Montseny, ens comunica el seu propòsit d'editar un seguit d'obres d'interès social i ideològic. Si és veritat, li anirem comprant els llibres.

BENVINGUDA la publicació del volum escolar de Frederic Urales, «Sembrando Flores». Deu francs de bon gaspar per a plaure al jovent que va dels 10 anys als setanta. Poden fer-se encàrrecs a TERRA LLIURE.

EL COMPANYY Joan Ferrer d'Igualada té ben enllestida una història social de la seva comarca, a la qual posa el títol de «Costa amunt».

RECOMANEM la lectura de «Révolution et contre-révolution en Catalogne», original de Carles Semprún Maura, se-

gons tenim entès nèt de «l'Antoni Maura fill legítim de Mallorca», segons la cançó. Aquesta obra de Semprún mes aviat defensa la nostra causa en deixar l'obra col·lectiva de la revolució espanyola al lloc que li correspon.

SOLIDARITAT Internacional Antifeixista prepara un Calendari per a 1975 dedicat a les col·lectivitats de treball revolucionàries, entre les que no hi mancaran les de l'Espanya 1936-38. L'adquirirem.

«EL COMBATE SINDICALISTA» de Paris ha tret dues edicions de vacances. Es tracte de dos fullets de mèrit reconegut corresponents als vells — i desapareguts — companys Pere Gori i Josep Prat. Els títols d'aquests dos opuscles són: «La anarquía ante los tribunales» i «Sindicalismo». Demaneu-los a Roc Llop, 33, rue des Vignoles, 75020 Paris.

PER LA seva part «Espoir» ha fet el mateix que el «C. S.» publicant els opuscles «El Comunismo Libertario» de Puente, i «Marx i el anarquismo», de Rocker. Igualment els recomanem.

COMPANYS de Provença ens participen que l'excursió confederal al paratge marítim de l'Aygade (Hyères) tingué l'èxit de sempre, amb animació i humor a dojo, sense negligir l'afar proselitista. Car el jovent també hi era.

PROJECTES... Uns amics de la cultura llibertària pensen que donaria goig i profit editar en castellà «The Six» («Los seis») del gran escriptor anarquista Rodolf Rocker. Els «sis» són personatges de la creació literària capdal com Don Quixot, Hamlet, Don Joan i tres d'altres, presentats i comentats pel mestre en gal saber que venia a ésser el nostre estimat Rocker. ¿A qui més aquesta puça literària li picarà l'orella?

LA REGIONAL Catalana, versió de l'Exili, rutila regularment sense deixar res endarrerat. Les Agrupacions corresponen i el Butlletí TERRA LLIURE s'aguanta una mica segons el company Bosser demostra. Però, passat vacances, companys i Agrupacions, ens haurem de treure la son que se'ns haura posat a les orelles. S'haurà d'activar en tot sentit a fi d'ésser útils, com més va més, als companys que malden per la C.N.T. a l'interior de la Península. Arrecerats del combat directe, el menys que podem fer nosaltres és cooperar amb l'Interior a mesura de les nostres possibilitats econòmiques i humanes. Es un objectiu que no hem de perdre de vista.

GRACIES a la Comissió Organitzadora dels Jocs Florals de la Llengua Catalana, any 1974, que tindran lloc el dia 13 d'octubre al Cartesius Lyceum de la ciutat holandesa d'Amsterdam, Piet Mondriaanstrat, 140, per haver-nos tramés el cartell dels Jocs. En el programa de premis hi figuren els tres majors, el «Prat de la Ribera», el «Pompeu Fabra», el «President Companys», el «President Macià», el «Salvador Seguí», el «Pau

Mentre passo l'hivernada penso un xic en Igualada i no faig mal de pensar-hi ja que no volem tornar-hi mentre mani certa gent, la que mai s'endúu el vent la que ens va trepitjar l'hort la que brandava la mort per si et trobés adormit, la que ens va fer perdre el llit que a vegades somniem ara que França petgem i «allà baix» és pura pensa no teixida de temença sinó de records punyents, d'estels nets, potser lluent, d'aigües d'argent ben trobades en rodones aromades tacades d'arbres bosquers matisats pels pins pinyers habitats per l'esquirol i el garsot que hi para el vol i on la molsa de baix terra llanega i rovelló enterra fent flairar gust d'Igualada la ciutat mal igualada perquè porta el gep feixista que ens agravia la vista.

Mentre passo l'hivernada la pàtria veig corsecada, malvestat que a tots ens reca: d'aigua-lada a herba seca!

Joan FERRER

Gener, 1968.

TERRA LLIURE,
Le Directeur de la Publication :
Maurici CUATRECASAS

Girs a Roc Llop
C.C.P 13 507-56, Paris
33, rue des Vignoles, Paris (20).

Imprimerie des Gondoles
4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Casals», l'«August Pi i Sunyer», l'«Emili Vilanova», el del «Consell Nacional Català», l'«Anglo-Catalan Society», l'«Alguer», el «Victor Català» i potser encara d'altres. Bon calli i encert als Jocs Florals d'enguany a Holanda. Els treballs han d'ésser tramesos a Enric Roig i Querol, 35, rue Raymond Losserant, 75014 Paris.

ENS OBLIDAVEM de dir que els mitjans de Primer de Maig confederal a Marsella, Bordeus i Montpellier van anar de primera.

EL CASAL de Catalunya de Paris prepara una sessió commemorativa en llaor del que fou president de la casa i gran conreador de les lletres catalanes, Ambrós Carrion. **TABALER**

VITALITAT DE LA REGIONAL CATALANA C. N. T.

Companys, pensem que els nostres malaguanyats Granado i Delgado foren assassinats en un dia d'estiu, amb les platges i hotels plens de pudrits turistes que feien el miserable i mesquí paper de xais, o de silenciosos còmplices del doble crim.

INDIKES

A Catalunya, finals de juny 1974.

(1) A Oriol Solé i Sugranyes el tribunal militar li ha clavat 48 anys de presó i a Ll. Pons i Llobet 21. N. de la R.

Una granota no es un bou

Tot intent que es pugui fer en vistes a acords d'actuació de diferents corrents oposats al règim espanyol actual, siguin quins siguin els medis en què se situïn i llurs orientacions particulars, no pot deixar de merèixer, a priori, el respecte de tot antifeixista que no sigui cegament sectari.

Es veritat que ningú no ignora els problemes, les rivalitats i eventualment les maniobres d'acaparament partidista a què tal mena d'agrupaments o amalgames solen malhauradament donar naixença. De vegades també els bons propòsits originals acaben esgarriant-se dins de laberint de comunicats, mocions, circulars, discussions bizantines, lluites d'influència, perdent de vista la motivació principal.

Però si aquest coneixement pot incitar a una certa reserva, no pot fer menys tenir, per endavant, els que s'escarrassen a posar en peu formes d'acció unitària que creuen apropiades a l'eficàcia de llur activitat antifranquista.

L'enutjós seria que es fessin masses il·lusions, o que l'arbre els amagués el bosc. Perquè em sembla que la unificació «formal» de la totalitat dels sectors d'oposició — incloïnt-hi la «neo-oposició» — de Catalunya no és per ara res més que una tesi purament intel·lectual, probablement generosa, però endejuna de realisme.

Quan hi ha una voluntat general d'arribar a una fita, certes coincidències es produeixen, que es vulgui o no, àdhuc en la dispersió, per l'acumulació automàtica dels resultats dels esforços de cada u en el seu radi natural d'acció. Els grans de sorra portats pels vents s'ajunten, sense que ningú n'hagi tirat plànol, per a formar les dunes... L'important és que els vents bufin. Fixem-nos que precisament la força de Catalunya, el miracle del seu manteniment a través de tantes tempestes els ha fet al llarg del temps la convergència informada, en punts profundament vitals, dels fruits del treball fet des de medis molt diversos que en la majoria dels aspectes eren, a més, antipòdics.

No faig, en dir això, una apologia de la desunió. Com no la fa la vella dita catalana que assegura que val més anar sol que mal acompanyat. N'hi ha una altra, universal, que diu que la unió fa la força, i és veritat. Només la unió, per exemple, pot donar a la classe treballadora els mitjans positius per a la defensa dels seus interessos i per a l'edificació d'un avenir que li pertany. La C.N.T., per altra banda, ha demostrat en manetes ocasions històriques importants la seva bona disposició a integrar-se, quan les condicions necessàries es troben reunides, en al·liances serioses, i sovint decisives, amb altres famílies polítiques o

sindicales oferint les garanties indispensables de responsabilitat i solvència.

Però, al contrari, em sembla evident que la reunió en un mateix feix d'elements massa heterogenis, fet i fet contradictoris, és un mite o un miratge. És que, per exemple, algú pot imaginar-se sense riure que els cenetistes de Catalunya poguessin creure en la possibilitat d'anar de bracet amb monàrquics «legitimistes», carlistes o altres feixistes d'ahir dient-se avui penedits?

Quan es vol abarcar massa, s'acaba per estrènyer molt poquet. Hi ha un moment en que les «unions», en lloc d'ésser sumes, esdevenen subtraccions. Queda llavors un nom buit de substància, disponible solament per a la utilització partidista...

No siguem malpensats, malgrat que es pot perdonar als gats escaldats d'ensumar amb malifiança l'aigua freda. Després de tot, no hi ha res a dir a que certs corrents polítics o certes persones individualment, de vella o de fresca de-

finició «oposicionista», s'uneixin pels objectius que els convingui de definir, des del moment que van contra el règim. Tant com no hi han proves del contrari, s'ha de creure en la bona voluntat, la sinceritat i l'abnegació que els animen i que alguns, per la seva part, demostren abastament.

Això no vol dir que sigui indispensable de sentir-se obligat a solidaritzar-se automàticament amb les tesis o les tàctiques que puguin haver escollit. Encara menys, d'atorgar-los el xec en blanc d'una representativitat que és ben clar que no tenen ni dret ni motiu d'atribuir-se, mentre el conjunt de les grans formacions polítiques i sindicals de representativitat històrica i tradicional a Catalunya — així com les personalitats que continuen representant les institucions d'abans del 1939 — no s'hi hagin explícitament adherit. Tota altra via conduiria a l'aventurisme i a la irresponsabilitat.

La granota és molt simpàtica, mentre no pretén ésser altra cosa que el que és. Però si es posa a inflar-se per a fer creure que és un bou...

ESPECTADOR

La commemoració del 19 de Juliol del 1936 a Tolosa del Llenguadoc

El dia 21 de juliol se celebrava a Tolosa el 38^è aniversari de la resposta revolucionària del juliol del 1936 a l'aixecament feixista. Traduíem a continuació els extractes més importants de la ressenya de l'acte publicada a «La Dépêche du Midi»:

Dalt la tribuna decorada dels colors roig i negre de la C.N.T. i de l'A.I.T., els líders anarco-sindicalistes espanyols han celebrat el 38^è aniversari de la revolució espanyola.

En la sala, com cada any, es trobaven els que varen ésser els protagonistes anònims i heroics de la gesta revolucionària espanyola, abans d'ésser emportats, com tota Europa, en la segona guerra mundial de la que el conflicte espanyol havia estat el preludi.

Els «anars» espanyols tenen avui, com tots llurs companys d'armes, els cabells blancs dels vells combatents, però llur cor resta indisciplinat i rebel, i llur aventura desesperada, a contra corrent, llur esperit de resistència conserva, enllà de la desfeta, un valor d'exemple i, ¿perquè no?, d'esperança. Hi ha, en aquests homes i aquestes dones vençuts, que l'exili no ha canviat, un prestigi i una dignitat que és la de les grans causes perdudes.

Les concentracions anarquistes del mes de juliol a Tolosa revesteixen sempre un caràcter familiar, espontani i atraient, molt ibèric de color...

El matí és tradicionalment destinat a les intervencions dels representants de la C.N.T. i de l'A.I.T.

M. Samitier presidia la reunió, en la

que prengueren la paraula Pierre Méric, Marciano Sigüenza, José Muñoz Congost, el discurs del qual fou molt notat, així com el d'un company portuguès.

Un denominador comú per a totes intervencions: la constatació que, a la península ibèrica, la idea llibertària continua viva i reprèn força en la joventut directament enfrontada al franquisme...

La tarda fou consagrada a un espectacle en la que prenen part «amateurs» i professionals.

S'hi destacà especialment Teresa Rebull, encara que la seva veu fou desafavorida per la sonorització. Laurentino hi participà amb interpretacions molt «folk», sobre textos de Pablo Neruda. Els «hermanos» Zapata hi varen ésser també molt aplaudits, acompanyats pel trio Maribel, en una exhibició saborosa de «jotas». Cal citar també Maria Cardó, Solon, Ana i Màrio, Candice, Hortensia, Edith i Carmen i la senyora Galceran al piano.

Només una nota, al nostre punt de vista, discordant: A la tribuna, davant d'una sala en una bona part del públic era constituïda de catalans, es varen fer discursos en francès, en portuguès, en castellà, però no es va sentir ni un mot en català. En l'avant-sala, tres o quatre parades oferien tota mena de literatura, en castellà, en francès, en occità. No hi varem veure ni un volum en català, ni un exemplar de... TERRA LLIURE. Llàstima.

E. C.

VETES I FILS

Vetes. — El meu comunisme és més vell que la FAI.

Fils. — Que ho sigui.

V. — Nasqué el dia 1 de gener de l'any zero.

F. — Quan la vara de freixa es deia Lenin.

V. — No: Kartropoff. Era el terror dels llops de la Sibèria.

F. — No era Poff-Bèria, que en 1937 fastiguejà Ibèria?

V. — Ho ignoro. Ho consultaré al sergent del meu esquadró propagandista.

F. — A qui propagues, tu?

V. — Per ara, a tu mateix.

F. — Vas errat d'osques. Et trencaràs les dents.

V. — No en dec tenir. Vinc de l'Edat de Pedra.

F. — No: de la de Llauna.

V. — He viscut dintre la bauma. No hi havia faiets, encara. Sou del reemplaçament polític del 1927. Jo i Marx venim de quan els barbers havien de néixer.

F. — El teu Karl, afeitat devia semblar un mico.

V. — Déixa't de zoologies, Marx era ric i generós i ens ha deixat «El capital» que tenia.

F. — I els que li feu de pesseta no arriben ni a set cèntims.

V. — Sabem comptar des de'l 1920, any de naixença del Partit Obrer Comunista.

F. — Del POC.

V. — Arri poc o molt. Però sabem que un i un fan 357, i encara la torna. Arri, amunt!

F. — Arriar, ho feu sempre. A cops de tralla moscutaire. Sou masells, esteu drogats. Quan sou tres parreu tots alhora i quan parla el Kapp de vosaltres no piula ningú. Obediència de cadàver, unanimitat de cementiri; o idealisme de quadra i caminaires amb cames d'altri.

V. — Caminem molt i per ordre, com els soldats, i arribem enllà. Quan el general ens ordena descans, ens adormim de seguida.

F. — Sabeu dormir drets, no teniu necessitat de jaç.

V. — Ni de jazz-band, aquest soroll nord-americà, que Krushev escarnia.

F. — Per partidari del poff-poff, mena de tam-tam del Turquestà. En tocaçons, els pells de brúfol i els pells d'ós us assembleu com dos llimacs de la mateixa aigüera.

V. — Tens imatges molt plebeies. Parlessis del llac Baikal, del riu Neva...

F. — Parlo de la nissaga teva, de referència política.

V. — Ofens la Vellea. Lenin tindria 100 anys i la C.N.T. nasqué l'any 1910.

F. — I l'«anar» Owen el 1763, i Lorenzo el 1840, Farga Pellicer igual, i quan els faiets vingueren al món vosaltres tot just us llepàveu el caramel sortit de nas.

V. — Sí, tot això i més que vulguis. Però em fa feliç marxar amb el Partit Comunista gegant...

F. — Que marxa d'esquena endavant. Per l'escoltada: JO HAN.

SOLIDARITAT INTERNACIONAL

Amb la condemna del company italià Giovanni Marini, a 12 anys de presó, s'ha condemnat a tot l'antifeixisme internacional. I amb els intents de barrejar el cas Pietro Valpreda amb els feixistes Freda i Ventura, l'Estat italià preté sembrar la confusió i justificar l'assassinat de llibertaris i impunitat les conspiracions feixistes i llurs atemptats de Milà, Brescia i el tren «Italicus».

El feixisme disfressat de «populisme» del govern argentí s'ha mofat de les més elementals bases de la democràcia burgesa; el 15 d'abril uns companys uruguais refugiats a l'Argentina fugint de la dictadura del seu país, foren detinguts i, imprevisiblement, el 6 de maig lliurats a la policia uruguia del dictador Bordaberry, éssent, aquests companys, Carlos A. Rodríguez Coronel, Just Pilo, Juli César Saavedra Duarte i Joan C. Iparraguirre. Una prova més de la repressió antilibertària d'arreu del món.

Mentre el govern del cas s'oposa amb força al corrent antimilitarista, el jove company Etienne Deschamps i altres en sofreixen les conseqüències.

Referent als companys víctimes del franquisme, cal denunciar que del 1er de gener del 1974 fins ara, han sigut detinguts arreu d'Espanya més de 300 llibertaris i afectes a la C.N.T.

I ara que «demòcrates» i comunistes PCE-PSUC es reuneixen tranquil·lament en sopars d'etiqueta a l'Hotel Ritz de Barcelona, tres altres companys nostres tenen la vida en perill. Es tracta de Jordi-Joan Vinyoles i Vidal («Miquel»), Na Jordieta Nicolau Millà, i Ramon Carrion Sánchez («Valent»), agafats per la brigada social a l'Estació de França, Barcelona, en la vesprada del 7 d'abril d'enguany. Els acusen del pitjor delictes així entès per qualsevol govern: d'«anarquistes!» I amb aital acusació les autoritats pretenen venjar-se re la magnífica campanya pro Salvador Puig i Antich, mercès a la qual Vinyoles, la Nicolau. Carrion i molts d'altres aconseguir-

ren movilitzar milers i milers d'estudiants i treballadors, amb sabotatges i tot, en un intent desesperat de lliurar de la mort a Puig i Antich, sobre quina tomba — diem-ho de passada —, no hi ha dia sense que no hi caiguin poms de flors.

Com gos rabiós, el mateix tribunal de guerra que condemnà a Puig Antich, acaba de punir els companys Josep Lluís Pons i Llobet a 21 anys de presó (sobre els 30 que anteriorment li havia posat), i a 48, també de presó ferma, contra el company Oriol Solé i Sugranyes.

No creiem fer un excés de demanar a la consciència universal una demostració de solidaritat efectiva a favor d'aquestes i totes les víctimes del despotisme internacional.

Ivã

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 15, 705,66 frs.

Miguel, Bondy, 10; Colomer, Paris, 5; Amposta, Arnouville, 20; Terré, Ville-mur, 10; Marin F., Houilles, 5; Marin E., Bezons, 5; J. Camps, Paris, 20; Quert Pere, La Rochelle, 50; J. Aleu, Bram, 10; J. Valls, Mandenne, 10; Serarols R., Villeneuve la G., 10; Bellès, Perpinyà, 15; Ferrer, Paris, 10; Meca, Caen, 10; Roldán, Drancy, 10; Bagés, Stains, 20; Bescós, Albi, 30; Adell, Charleval, 7,50; Parra, id, 7,50; D. L. H., 15; Vila Sebastia, Ceret, 5; Ripoll, Villablard, 40; S.I.A., Toulouse, 50; Llop, Paris, 10; E. C., Toulouse, 20; Vila, Montauban, 10; Riaza, id, 10; Arnald Roig, Ste. Livrade, 25; Deu i Nou, 0,19 frs.

Entrades 1 156 00

Despeses: Impresió del nº 15 (558,00) i Correus (98,15) 656,15

Escreix 499,85

Resta a pagar el present número. Com es pot veure, aquesta vegada el pantaló ens queda curt... i tenim el nº 17 a sobre. És un avís pels amics que obliden TERRA LLIURE una mica massa.

EL BOSSER

A molts llocs d'aquest món...

A molts llocs d'aquest món hi ha grans espais de blat madur amb cels on les cançons tenen un joïós vol segur.

A molts llocs d'aquest món les fulles són llavis ardents que besen tots els núvols i parlen a tots els vents.

A molts llocs d'aquest món el dia cau com una poma — que l'arbre de la nit ha madurat — de llum i aroma.

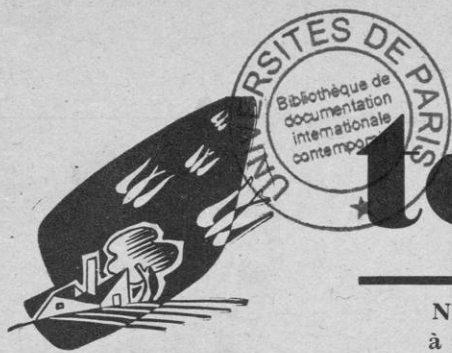
A molts llocs d'aquest món hi ha torres negres d'anys i pluja amb campanes immòbils que escolten tota veu que puja.

A molts llocs d'aquest món l'amor triomfa amb ses corones, i els mars alcen, tranquils, la joia blanca de ses ones.

A molts llocs del món les hores van trenant la dansa de tombes i bressols amb peu lleuger que mai no es cansa.

A molts llocs d'aquest món, blat, cançons, fulles i campanes, amor, bressols i tombes... Oh cor feixuc, que més demanes?

AGUSTI BARTRA, al camp d'Agde.

terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

Nº 17
Paris, 5^{nt} bimestre 1974

Per l'alliberament de Carrion, Vinyoles i Jordieta Nicolau

Ramon Carrion Sanchis, Jordieta Nicolau Milla i Jordi-Joan Vinyoles Vidal, agafats a l'estació de França immediatament foren portats a la Comissaria Central de Policia, Via Laietana. Durant aquesta estada varen ésser sotmesos a tortures de tercer grau, amb l'agravament que Jordieta Nicolau — que pateix de miopia — fou privada intencionadament de les ulleres graduades i sotmesa a nombrosos interrogatoris amb aturidors focus lluminosos, per la qual cosa la seva vista ha disminuït a l'extrem que es podria quedar cega.

En síntesi, els fets foren com segueix:

— 8 d'abril: a les 13 hores, escorcolls a les cases de Jordieta Nicolau i J.-J. Vinyoles, a la barriada de Gràcia.

— 9 d'abril: registres a la casa d'en Ramon Carrion, barri de Sarrià.

— 10 d'abril: passades les 72 hores de detenció reglamentàries, el Jutjat Militar legalitza la situació instruint procés penal amb presó preventiva, disposant que els processats seguessin a la «Jefatura Superior» i Central de la policia; això féu que la brigada politico-social seguís fent interrogatoris i tortures als nostres companys tot el temps que vulguen. La justificació que donà el Jutjat militar és que han descobert, segons la policia, explosius per «fer saltar mitja Barcelona».

— 11 d'abril: l'abat de Montserrat, i demés personalitats liberals intercedeixen prop del governador civil de Barcelona. Surten les primeres pintades de parets, fulls i tracs de protesta. Remarquem que l'Assemblea de Catalunya havia acordat publicar un manifest de protesta, però en saber que es tractava de lluitadors llibertaris, decidí no fer-ho públic, i retenir-lo.

— 12 d'abril: es mira de publicar als diaris la nova de la detenció dels companys; tots els diaris reben ordres precises de Madrid a fi de no publicar cap informe referent al cas. Es posa denúncia al Tribunal Militar per arrestació il·legal i maltractes, i la denúncia es acceptada.

— 13 d'abril: els diaris porten la informació dels advocats. Les condicions físiques dels agafats són: la noia està malament, els altres estan pitjor.

— 14 d'abril: detenció de diverses persones que mantenen més o menys relació amb els companys agafats.

— 15 d'abril: els diaris publicaven la

nova d'haver-se presentat denúncia per arrestació il·legal. Les detencions segueixen contra companys de treball, veïns, etc.

— 16 d'abril: a les 15 hores Jordieta Nicolau Millà és traslladada a la Provincial femenina de Barcelona («Les Trinitàries»).

— 17 abril, a les 17: Ramon Carrion Sanchis i Jordi-Joan Vinyoles són traslladats a la Presó Model de Barcelona.

— 18 d'abril: encara més registres domiciliaris; amenaces feixistes i «gangsterians» a familiars dels perseguïts; reunions de la «Brigada especial» antianarquista d'Investigació Social junt amb els Serveis d'Informació de la Guàrdia Civil i amb membres de la Direcció General de Seguretat.

— 19 d'abril: el Consell de Ministres franquista, reunit a Madrid, decideix d'inventar una «Mano Negra», i després de felicitar el Ministre de Governació pels serveis de la policia barcelonesa, comença una descabellada invenció de descoberta d'un «complot anarquista» a Catalunya, i d'una «OLLA» també inexistent a la que pretenien ficar a tots els companys que, de formes diverses lluiten pel Comunisme Llibertari.

— 20 d'abril: finalment la TVE i els diaris publiquen una nota de la Comissaria Superior de Policia de Barcelona anunciant el «descobriments» d'una «organització anarco-terrorista», l'esmentada «OLLA». El comunicat policíac, de to marcadament terrorífic i sensacionalista es fruit de l'imaginació de la «Bòfia» i — sobretot — de la necessitat de disposar la població en contra i restar simpaties al moviment llibertari. Vol distreure l'atenció de les lluites proletàries i de la inevitable repressió que plana sobre els militants revolucionaris CNT, Estudiants Llibertaris, FAI, Grups de Barriada, grups de resistència, grups independents, etc.

Mentre la policia feia publicar el seu comunicat per tots els mitjans d'informació (la televisió compresa) juntament amb les fotografies de cinc companys encara en llibertat — i que pel moment s'han fet escàpols —, al mateix temps que eren impresos i clavats per les parets dels pobles (especialment per l'àrea metropolitana de Barcelona) uns bans reproduint les fotografies que ja hem dit, amb el text: «La policia busca intensament a estos individuos.» En poc temps

tots aquests manifestos policíacs foren arrencats o empestifats per grups de militants revolucionaris, organitzats expressament per a aquesta tasca. Ensenms començava una campanya de solidaritat amb els companys J.-J. Vinyoles, J. Nicolau i R. Carrion. Entre els fulls editats en veïem de la C.N.T.-A.I.T., entre molts més sense signar.

— 23 d'abril: sur editat un comunicat clandestí del mateix Grup de resistents dels companys agafats. El document demostra la falsedat de la versió policíaca, explica els objectius revolucionaris del Grup i es declara totalment independent de l'auto-dissolt «MIL» i les seves prolongacions en les que diu «que discrepa» i «no hi manten cap relació».

Encara que els companys no s'hagin atribuït cap mena de participació en les accions de sabotatge i de resistència revolucionària, sembla que els volen embolçar jurídicament en una expropiació de 2.000 kgs. d'explosius en una pedrera; d'expropiacions de documents administratius i d'alguns milions de pesetes, aixís com d'atentats i de propaganda subversiva.

El primer deure de tot revolucionari és la solidaritat activa amb els revolucionaris presos!

Informació a càrrec del Comitè de Solidaritat pro Presos, Barcelona.

RECORDEM-NOS DE FRANCESC FERRER I GUARDIA

afusellat el 13 d'octubre de 1909 als fossars del castell de Montjuïc per haver fundat l'escola lliure, o sigui l'Escola Moderna.

4 P. 10112

Per un enllaçament més eficaç

En un ordre del dia assembleístic — català i cenetista, si ho hem de dir tot — hi figura un punt que deia: «Relació amb l'Interior». Presents a la reunió esmentada, podem assegurar que les ganes de bona entesa i de relació freqüent i profitosa amb la Catalunya llibertària, són fortament sentides.

En el pla administratiu i propagandístic la cosa funciona normalment, amb un deix innegable de rutinarisme, situació que els d'ací tractem de superar malgrat distàncies d'edat i de frontera. La voluntat nostra, el deler de la gent adscrita a la Confederació Regional C.N.T. de Catalunya, és el de superar situacions, de contribuir a més i endà, d'anar més enllà i tot de les nostres possibilitats, per tal d'ajudar els companys i amics de l'Interior en tots els aspectes que els interessin. Fins ara no hem donat mai un no, i tot el que els amics d'allà baix ens han demanat — i coses que no han demanat — ens ha mancat temps per a enviar-los-hi de seguida, o el més aviat possible. De la gent cenetista de l'exili ens sembla que els companys de Catalunya no poden tenir queixa.

Ni els altres, els mantenidors de l'esforç general contra el franquisme. Per bé que es consideri «la gent de la C.N.T.» com borda per a la lluita intel·lectual i política, podem assegurar, amb franquesa d'homes mancats de prejudicis, que la Confederació mai no ha estat compresa, per excés de sectarisme d'un personal que ha volgut ignorar-la malgrat haver-la vist neixer al Palau de Belles Arts del passeig de Pujades a Barcelona. Lluny d'ésser centralista i espanyolista, la C.N.T. és, de soca i arrel, federalista i autonomista, no acceptant altre vincle ibèric i no mesquinament espanyol que el d'una Federació de Regionals comprenent sencera la conformació de la Península. La nostra contextura orgànica es

de pobles aborígens, de regionalitats vives, fortament associades per a una finalitat d'alliberació de les classes treballadores i il·lustrades, solidaritzant, agermanant homes i interessos fins a impossibilitar l'existència de regions que pugin amunt i altres que restin avall, que és el que passa i ha passat sempre en la malaurada Espanya sotmesa, avui com ahir, a la dictadura centralista, — càncer governamental que sofreixen les regions perifèriques — de Castella; ententent per Castella maleïda la que mana, pega i absorbeix l'esforç de les poblacions productores.

Els llibertaris a Catalunya hi tenim glòries i dols mal reconeguts pels reconsegats de la política d'estar per casa. No hem estat en les literatures ensucrades, però sí en la polèmica escrita, al teatre, a les justes poètiques. En les demostracions dramàtiques del carrer hi tenim planes escrites amb sang de companys i fervors de barriades, de districte V, i de pobles Barcelona enllà. Nostres són els punyents dies del 1893-96, els del 1902, els del juliol del 1909, i nostres les pàgines dominants del Sindicat Unic del 1917 al 1923. I encara els dies més forts de la vida catalana moderna: els 19 i 20 de juliol del 1936. I els casos inigualables en esperit i sacrifici dels Sabater, Face-ries, Capdevila i cent més, fins a parar en Salvador Puig i Antich, el tràgic més tendre.

Nosaltres, els qui aquí ens expressem, no som tomba parets, però si quelcom semblant a la gota d'aigua; gent que fa anys i panys que no para, i que actualment s'escarrassa a fer-se entendre en català per mitjà de TERRA LLIURE, el butlletí de tots, anant de la llibertat en amunt, i que oferim a tothom, intel·lectuals, artistes, obrers, independents, i que no hi perduran res, si són homes lliures, de posar-se en comunicació amb nosaltres, per al que els puguem servir.

HOMENATGE A POMPEU FABRA

Bebiem a glops
aspres vins de burla
el meu poble i jo.
Escoltàvem forts
arguments del sabre
el meu poble i jo.
Una tal lliçó
hem hagut d'entendre
el meu poble i jo.
La mateixa sort
ens uní per sempre:
el meu poble i jo.
Senyor o servidor?
Som indestruïbles
el meu poble i jo.
Tenim la raó
contra bords i lladres
el meu poble i jo.
Salvàvem uns mots
de la nostra llengua
el meu poble i jo.
A baixar graons
de dol apreniem
el meu poble i jo.
Davallats al pou,
esguardem enlaira
el meu poble i jo.
Ens alcem tots dos
en encesa espera...
el meu poble i jo.

Salvador Espriu

Tabal i

— SI promesa és acomplida, a hores d'ara, a Andorra, es publica un diari, únic al món escrit en català. El títol proposat: «Diari d'Andorra».

— EN pocs dies de diferència han mort a Catalunya l'escriptora Aurora Bertrana, bona coneixedora del tema polinèsic, i Cecília Amich Màntua, coneguda comediògrafa. La primera era filla del novel·lista Prudenci Bertrana, i la segona del també autor teatral, Josep Amich, «Amichatis».

— LA tómbola pro Espanya lliure i premsa llibertària organitzada per Zona Nord (Paris) ha donat un resultat favorable. Donarem balanç i benefice exacte.

— IMPRES a la Imprimerie des Gon-

doles i editat pel Foment de la Cultura Llibertària, ha sortit el llibre de Frederic Urales «Sembrando Flores». Està il·lustrat per l'artista Madeleine Lamberet i es ven al preu de 10,00 frs.

— S'ESTA preparant una mena de Guilda del Llibre. Per a entrar-hi hi ha la condició de destinar 100 francs a fons perdut per a obtenir un capital mínim de 10.000 frs. que donaria arrencada i funcionament a l'esmentat sistema editorial. En pla inicial d'edició: «La Conquête du Pain», de Pere Kropotkin, i «Los Seis» de Rodolf Rocker, en primera versió a l'idioma castellà. Els companys que simpatitzin amb aquesta iniciativa poden escriure a TERRA LLIURE.

— PER tercera vegada als de l'Assemblea de Catalunya la policia els ha donat el cop de teles. Una vegada 120 agafats, una segona 107 i la tercera 67. Fins

Barreja

per a conspirar s'ha de tenir aprenentatge. De totes maneres, sortí a fer-ho més bé, una altra vegada.

— EL periòdic «Tierra y Libertad» de Mèxic ciutat, conserva el seu interès de presentació i de pensament malgrat la pèrdua del seu redactor i gran amic nostre, Josep Vjadiu. Felicitem la redacció de «T y L.», ensems que recomanem als nostres amics la lectura de tan il·lustrat periòdic.

— A Molins de Rei, per manca d'edifices escolars, han improvisat deu aules en una nau industrial desafectada. Així aquest antic casal passa a ésser fàbrica de savis.

— A la casa cremada del carrer de les Tàpies, Barcelona, hi va haver, segons

LA JUNTA i LA «YUNTA»

Els comunistes són la gent de les consignes, a direcció única i enramadada. «L'Agit-Prop», com en els temps de la nostra guerra, el fan funcionar en tota circumstància i oportunitat, com un relloge, encara que aquest no assenyali cap hora de solucions socials, si no és l'hora de llur ambició de poder i veure la manera — pel procediment que sigui, — d'implantar la dictadura del proletariat (que no és altra cosa que la dictadura dels seus dirigents), i enjugar, el poble treballador, dins de les normes del monolitisme llur, (superburgeses en l'estructura) i menar-lo a cops de tralla pel camí que li han trillat per endavant. La més petita rebeldia és conceptuada com desvionisme i d'intoxicació dels països capitalistes, «factor de guerres» i no sé quantes coses més. Per a tornar-los al solc, hi ha els llamps calcinadors dels dirigents endeuats, la «Lubianka» i els camps de concentració de Sibèria, per als qui demanin llibertat i protestin de les consignes que marginen a les classes enlairades i afavorides.

Ara la consigna que «L'Agit-Prop.», del F.C. (i del PSUC de rebot) llença a tots els vents, de la «solució espanyola», segons el criteri de llur «materialisme històric», millor sofisticat, és la «Junta Democràtica Espanyola».

Dotze són els punts enlluernadors de miratges de llur fabricació, com a remei, perquè els espanyols dormin tranquils i satisfets. Car, enderrocat el franquisme (ja no es diu feixisme, malgrat que es reviscola — o el deixen — en molts països), aquests 12 punts — que ens fan recordar aquells 14 malestrues — portin la solució de tots els problemes socials que s'hauran de resoldre demà, es vulgui o no. Ara que no sabem com «L'Agit-Prop», al mateix mercat, vendrà les teles de «Assemblea de Catalunya» i «Junta Democràtica Espanyola».

Si els compradors no són incauts ni «servus precus», veuran la finalitat del

llautó que se'ls vol vendre. Ara què, els xicots del F.C. i del PSUC, porten la «conllèvia» a l'extrem. En el tracte de gitanos, ho accepten tot: La «tallada» que ambicionen, la *comparteixen* amb totes les forces «progresivas», passant pels falangistes arrepençits (aneu a saber), monàrquics i la resta d'ampliació que no esmentem. Això sí: amb els revolucionaris, amb els anarquistes (saben que ells de propi s'eliminen de tot govern), amb aquests no en volen saber res. Fan bé ni de tan sols pensar-hi.

I és què la Revolució (amb majúscula), porta a solucions radicals i justes de transformació social, que no pot portar a terme cap sistema de govern estatal per més proletari que s'anomeni. «Els anarquistes al «clot». Ultra, ja saben com les gastem, l'ocasió de manar a les mans.» La revolució, amb llibertat i justícia social, no és que no la vulguin de paraula. Prou ho diuen amb punts i fins amb traus. Ah! Però per a un demà indeterminat, indefinit, llunyà de mil·lenis, com Lenin, que deia «que la funció faria desaparèixer l'òrgan» però que abans calia que, «el proletariat passés per la dictadura d'ell mateix». Però com que l'òrgan s'ha fet gegant i monstruós — per vici i ambició — el que es tracta és que duri i rebroti per tots els països, i es *desenvolupa la funció* per mor que l'òrgan lenínic no desaparegui. I ¿per què no una Junta que «ayunte» amb 12 punts i quaranta si cal, després de les solucions portuguesa i grega i a «toca ratlla» del demà espanyol? ¿No tingueren l'avinentosa de la nostra revolució per a sortir del no res, i voler fer llur llei de calcocòpia? Si per mitjà de la Junta, que ja pregonen en tots llurs papers demà tinguessin una altra oportunitat com van tindre amb la nostra guerra, arreglat estava el poble espanyol. D'un jou passaria a l'altre, estumant-se la llibertat i el dret d'ésser lliure que tant ambiciona el Poble.

Nosaltres diem: *Llibertat i justícia social per tot-hom*. Ells diuen (i aquesta es la consigna): «Ni Franco ni Juan Carlos, ni cap invent continuista». Nosaltres hi afegim: «Ni cap invent comunista». «L'Agit-Prop» i les ganes de manar a l'estil rus, que s'en facin una «manxiula» per al clatell, que encara en sentim l'amarguesa i totes les felcs d'aquest invent estrafolari i importat de «matuta» a les terres d'Ibèria.

El mateix que el feixisme, totes les solucions que no siguin les de llibertat i gaudi social ben entès, trobaran en nosaltres resistència i oposició merescudes. La llibertat no s'ha d'esperar de ningú. S'ha de guanyar. La resta és esclavatge.

SOLSTICI

COM ESTA LA BOSSA

Escreix del nº 16: 499,85 frs.

Llop R., Paris, 20; Dr. Deloncle, Perpinyà, 20; Belles, id, 10; Gutiérrez V., Escaldes, 50; Colomer, Paris, 5; Ferrer, id, 10; X.X.X., id, 4,50; Un Pagés, id 54,80; Criach, Cnampigny, 20; Marin F., Houilles, 5; Marin E., Bezons, 5; Bruguès, Mane, 10; Rosquillas P., Pont de la Meije, 10; Caudet, Maureillas, 10; Casals, Combs-la-Ville, 65; Enriqueta Paris, 20; Miquel, Bondy, 20; Roig B., Aurillac, 10; Roldan, Drancy, 10; Fitó d'Igualada, 5; Valero, V., Valras, 40; Bagès, Stains, 15; Mexicalis, 250; Domènech, Montreuil, 10; Pallejà, Lyon, 20; Francitorra, Bernay, 10; Bassons, St-Pons, 20; Folch J., Montignac, 25; Parra, Charleval, 10; Adell, id., 10 frs.

Total,	1.274 15
Despeses:	
Impressió del nº 16:	582 00
Expedició	93 30
Material administratiu	154 80
	830 10
Escreix	444 05

Resta a pagar aquest número.

EL BOSSER

Tabal i

el veïnat, 41 morts. L'autoritat diu que 17 per a disminuir la seva culpa.

— Quatre fullets d'interès editats a Paris i a Tolosa durant les vacances: «El Sindicalismo», de Josep Prat; «La anarquía ante los tribunales», de Pere Gori; «El comunismo libertario», d'Isaac Puente, i «Marx y el anarquismo», de R. R. R. R. Si us plau, feu comandes a TERRA LLIURE.

— A primers de setembre d'enguany les platges de la Costa Brava van quedar desembrassades de turistes. Mala anyada. La mort afrosa de Puig i Antich al franquisme no li ha fet cap propaganda.

— A Igualada els blanquers embruten l'aigua del riu Anoia. Curs avall l'aigua

«igualadina» tenyeix palets i porta espuma xotra, aquesta pega dels paisatges de la Boixera, el Pas Blau i el Capelló, arribant la porqueria fins al Llobregat, confluència de Martorell. Hi ha projecte d'instal·lació d'una estació depuradora a càrrec d'Igualada, Montbui, Vilanova del Camí i Odena, però aquests ajuntaments no s'entenen per assumpte de cèntims. I que La Poble de Claramunt, Capellades i avall va, que es fotin.

— La Regional Catalana C.N.T., Agrupació de Paris, el 14 de setembre tingué reunió animada. Es parlà d'una bona i estreta relació amb el comitè regional de l'Interior, del contingut de TERRA LLIURE (amb quatre redactors, ara) i d'una millor extensió d'aquesta publicació; de la cohesió amb les altres Agrupacions catalanes i de l'Exili, i encara d'altres temes, un d'ells la for-

Barreja

ça atòmica industrial i guerrera, discussió que deixarem córrer per a no embolicar més, internacionalment, la troca. I ara — com sempre — constància i col·lectivització, amics de la casa.

— LA gent hi és espesa en les cases del districte cinquè de Barcelona. Ho diu un portaveu dels veïns: «Hem arribat a comptabilitzar vint famílies per replà. Quelcom inimaginable, per manca de control dels qui haurien d'efectuar-lo. Vegi's un detall: en les primeres notes del cens de l'immoble sinistrat del carrer de les Tàpies s'hi parla de 120 veïns. Inmediatament sortí la versió oficial amb 76. Però nosaltres sabem, exactament, que almenys eren una centena

La música del record

Han passat anys i millor que així sigui. Vuitanta abrils, per exemple, són un capital de vida fora caixa. en el doble sentit del mot.

Pitjor els milionaris de pessetes que s'acaben dels 15 als 50, i els jovenets amb vint desambres a sobre.

He conegut gent, de bona manera. Antoni Loredó un d'ells. Un article te'l donava a set tintes de tants altres cafés. Duia tres armlles i res de canisa. No va dir mai d'on era i Argentina i Espanya se'l retornaven per *roto*, per indesitjable. En canvi, valia molt per la p'loma, el verb, i el sentiment. Una delícia humana... desensucrada. Per gana, arriba a somniar una truita de setze ous al vaixell que el duia — per quarta vegada — de Barcelona a Buenos Aires. Mengi això — li feia el capità —, no em faci comprometre. I Loredó, pres a «la barra», refusava: *No quiero comer; quiero libertad*. Així ens ho explicava, amb el somris que mai no perdia. Per odi al seu ofici de barber, no es tallava ni un pel de cap i cara. Si fa o no fa, com cert jovent d'ara.

— Eusebi C. Carbó era empordanès adobat en cels europeus. Altres paisans seus enfocaren vers Cuba, i retornaren habanerats. Carbó cantava anarquismes en francès i italià. Els Charpentier, Malato, Gori i Malatesta, l'havien empeltat d'aquesta manera. Visqué a empenyes i tomballons. L'anarquia no li donava temps de guanyar-se la vida. No obstant, fins als 80 anys no se n'anà amb la Lletja; quan ja havia tingut temps de fer 5.000 discursos, buidat 1.000 tinters i habitat — si et plau, per força — un centenar de presons.

— Fortunè Barthe escrivia magníficament l'espanyol. Osupant-se especialment d'acratismes, la policia el tenia en compte. *¡Ese Barthe!* Un dia anà a agafar-lo, i s'equivoquè. Barthe era de posat humil i la policia es trobà amb un espanyol modós anomenat Nicolau Barrabès. Se n'anà malhumorada, ignorant que aquell

home insignificant no era altre que l'important Fortunè Barthe, fill d'un poble «francès» que en diuen Graus, del cantó d'Osca.

— Pel Centre Obrer del carrer de Mercaders els anys 1910 hi rondava un vellet que es deia José Arranz, fill de Jerez de la Frontera. Era conegut per Joselillo, i hagué de fugir del seu poble perquè l'autoritat li volia mal. Escrivia a «Tierra y Libertad» des de Paris, i quan ocorregué un cas d'amnistia, sota la seva acostumada crònica hi anotà simplement: «¿Paris? ¡Barcelona!» La policia li portà botada, pero Joselillo ja estava de bell nou a Jerez.

— Voltant-la per Catalunya vaig conèixer un paleta ros, bellugadís, i empordanès, anomenat Torruella. Incansablement discutia sindicalisme, acratisme, individualisme, esperantisme, vegetarisme, i encara més coses, fins a cansar-te, ell, l'incansable. No nego que no fos simpàtic, Torruella; però amb ell he hagut de discutir de tot i força a Barcelona, Igualada, Sabadell, Terrassa, Manresa, Badalona, Guixols, Tarragona, etc., i temo que el dia que em destinin llit sota terra em trobaré amb Torruella de veí per a discutir altra vegada sindicalismes, acratismes, individualismes, esperantismes, vegetarismes, literatures, arts, arqueologies i tombologies.

ROVELLAT

Espigolades

● FETA LA LLEI, FETA LA TRAMPA

El dia 14 de desembre del 1960, l'assemblea general de les Nacions Unides (!) aprovava una declaració on es deia:

1. *La submissió dels pobles a una subjugació, dominació i explotació aliena constitueix una negació dels drets humans fonamentals, és contrària a la Carta de les Nacions Unides i és un impediment per a promoure la pau i la cooperació mundial;*

2. *Tots els pobles tenen el dret a l'autodeterminació; en virtut d'aquest dret, ells determinen lliurement llur situació política i lliurement prossegueixen llur desenvolupament econòmic, social i cultural.*

Com veieu, molt interessant, per els pobles dits colonials. Però aquestes afirmacions de principi podien esdevenir perilloses per els Estats comptant dins de llurs pròpies fronteres pobles subjugats, dominats i explotats, que s'haurien pogut il·lusionar pensant — pobrets! — que podien esperar els mateixos «drets humans fonamentals» que les tribus d'Àfrica Negra. Per a fer tocar a aquests

desgraciats de peus a terra, l'article sisè de la mateixa declaració aclaria:

Qualsevol intent dirigit vers la ruptura total o parcial de la unitat nacional o de la integritat territorial d'un país, és incompatible amb les finalitats i principis de la Carta de les Nacions Unides.

● FRANCO, PALADI DELS DRETS DE L'HOMME

La «cooperació» espanyola ha costat als americans sumes fabuloses en dòlars comptants i sonants, i cada any els costa més. Però no n'hi havia prou...

El ministre de Franco, Pere Cortines va fer signar pel gran Kissinger, a primers de juliol, com a condició prèvia per a encetar les noves negociacions militars entre Espanya i els Estats Units, una declaració comuna on, segons la premsa, *«les dues parts es comprometen a promoure la justícia social pels pobles i el respecte universal dels drets de l'home!»* El document afirma també que *«la cooperació entre els Estats Units i Espanya en aquests darrers vint anys, ha contribuït a la preservació dels valors, ideals i aspiracions basats sobre la llibertat i la dignitat dels individus...»*

Quan va signar aquest paper, en Kissinger devia haver perdut el cap i no es donava compte en quin país es trobava. A còpia de saltar fronteres sense parar...

A menys que sigui allò que diuen: Qui bèstia va a Roma, bèstia en torna.

● UN TOC DE CAMPANA BEN DIFERENT

El 1er de març passat, a Brusel·les el Parlament europeu aprovava una declaració on es deia en conclusió:

«El Parlament europeu declara que les repetides violacions, pel règim espanyol, dels drets de l'home i del ciutadà i el seu menyspreu pels drets democràtics de les minories, en una Europa a la recerca del seu camí lliure i democràtic vers la unitat, impedeixen l'entrada d'Espanya en la Comunitat europea.»

Encara hi ha gent que tenen vergonya.

ESPIGOLAIRE

TABAL i BARREJA

els estadants que s'hi amuntegaven en condicions molt dolentes...»

— DOL de l'ànima per la mort sobtada (un atac al cor), del jove i seriós company Josep Nolla, de Saint Denis, vora Paris. Era quiet i actiu. Estava en tot: a la C.N.T., a S.I.A., a la Catalana, al cos de sostenedor de la premsa, a les reunions, a les conferències, a les festes... Era assenyat; donava la raó a l'oposat quan aquest la tenia, una virtut que a l'hora present no s'estila gaire. Comprenem l'esfondrament de la seva companya, per haver-lo ressentit nosaltres mateixos. Un valor humà perdut no es troba mai més.

— HI ha hagut fira del llibre vell al Passeig de Gràcia, Barcelona. El cartell anunciador ha anat a càrrec del pintor Tàpies. Hi han exposat 67 llibrers, però ignorem, per ara, la importància de les vendes.

TERRA LLIURE,

Le Directeur de la Publication :

Maurici CUATRECASAS

Girs a Roc Llop

C.C.P. 13 507-56, Paris

33, rue des Vignoles, Paris (20).

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

Terra lliure

Non destiné
à la vente.

Butlletí interior de la Regional
Catalana C. N. T. (3ª època)

N° 13
Paris, 6^t bimestre 1974

DE BARCELONA
ESTANT

Què en pensa l'exili de l'endemà espanyol ?

Ací els vells confederals que encara pensen, sentim, i obrem quan l'ocasió es presenta, tenim el vici de presentar-nos un interrogant quan sembla que al franquisme li van mal dades: ¿Quina aportació serà la de la C.N.T., i quina és la disposició efectiva que l'exili confederal prepara per al dia que la situació política canviï?

Perquè mirant-nos nosaltres, «els de dins», uns farem el que puguem amb energia molla per massa anys viscuts, i altres, jovent del dia quelcom eixebrat, el considerem amb més ganes de bellugar que de situar-se, exactament, a la posició clàssica de les idees. Si els d'abans tenim més enteniment que força, els d'ara excel·leixen en braó tant com la reflexió i l'orientació els curtegen. Al seu dir, malden per l'anarquisme, però empren, sense adonar-se'n, la carregosa fraseologia marxista. Fes-los-en reflexió, i no els ve de gaire si no et tracten de mòmnia.

I penseu que no els donem culpa. Ells han pujat del no res, sense mestres, i nosaltres hem perdut mestratge de tant arrossegar-nos per les presons o per l'exili. El pel blanc que ens ha sortit als nostres cadells els posa en desconfiança, car, tot hi havent acomplert un punyent període d'història, veuen en nosaltres els portaveus d'una derrota, els missatgers d'un futur negat per endavant. Tenen raó? No en tenen. Una cosa fàcil, intrascendent, pot triomfar ara mateix. La República del 31, per exemple. Però la davallada va sempre enganxada al clatell de la facilitat.

Guanyar per un sempre més, és el difícil. Adhuc una revolució guanyada a trets i bombardes, costa d'estabilitzar, i sembla que idealment és impossible d'aconseguir-ho. Assolit el cim, resta la paralització o la davallada: el reformisme, el conformisme, la degeneració. Caldria voluntat i enginy per a superar situacions neoreaccionàries. Pensem en la «revolució permanent» que la inestatificada, l'anarquista. El 1936 nosaltres hi anàvem, en llocs «ja hi érem»; però el marxisme, el republicanisme, el papanatisme, retroactors del vell sistema, hi eren també, i a l'altra banda (mitja Espanya!) existia el feixisme, no nacional, sinó internacional; i les «democràcies» capitalistes i comunistes, tant ahir com avui enemigues de la veritable revolució alliberadora. Creiem que en la seva ignorància parcial del fet 1936, el jovent

llibertari d'avui exigeix massa. Comblada — amb comprensió — aquesta llacuna generacional, vells i joves podríem anar de costat vers un esdevenidor revolucionari al gust de tots.

Assolida aquesta entesa, restaria una sòlida comprensió entre l'Interior i l'Exili, no tan rovellat, aquest, com diuen. L'Exili fa i ha fet molt en esforços caiguts al buit. Ha provat la intromissió violenta a Espanya, pagant-ho caríssim amb conductes exemplars i heroïsmes si fa o no fa inútils. Els comunistes haurien sabut explotar a llur profit semblants gestes; nosaltres no, i potser hem contribuït a la sembra de pànic. La gent d'ara, popular i tot, no comprèn l'esforç anarquista, ni FAI, ni CNT, ni Salvador Puig Antich sisquera. I és que tant el sistema com l'oposició ens «ignoren», ens desconsideren, temorencs com són d'un nou despertar llibertari, d'un nou desvetllament del poble...

L'Exili fa bé d'aguantar les sigles «antigues», per història guanyada i per experiència aprofitable per les generacions noves. La C.N.T. sobretot, aixecà l'entusiasme redemptor de les multituds treballadores, fou llur esperança fonamentada, i no hi ha raó perquè aquest fet important no es reproduïxi. L'Exili fa bé d'aguantar ferm CNT-FAI, penyores precioses, simbolitzant la llibertat sencera d'Ibèria. Els qui no ens portem bé som els interiors quan tractem de negar un passat que ens afavoreix, sense que ho sapiguem veure. Pensem que l'avar mai no serà prou idiota per a llençar el sac de l'or al toll marítim.

L'Exili es porta bé vetllant pel classicisme confederal i anarquista, no deixant que CNT i FAI degenerin en profit polític i en escuts de llauna que vanitats d'home necessiten. Allò nostre és íntegre, o desapareix de seguida.

L'Exili perd el temps dintre un laberint de circulars, acords, disposicions, articles de valor momentani, però no cabdal. Reunions, Plens, Congressos, tot està bé, però amb objectivitat «espanyola», a l'Interior, i cenyits al moment que passa camí del demà. L'Exili hauria d'estar en absoluta comunió d'interessos amb nosaltres, els interiors, per a fixar entre tots una sàvia conducta. Ara mateix si ens pregunten «On va la CNT?», poc sabem què respondre. Resposta, pla que en trobem, però olímpica, no gaire convincent front a la concreció política de sectors que no volen ser go-

vernats però que volen governar. ¿Com opinem nosaltres, i què esperem de l'Exili? Concrecions ragen:

1. — Necessitat o no d'establir la nostra sindical als locals del sindicalisme oficial d'ara, en dia que s'apropa.

2. — Esforç monetari i propagandístic redoblat de l'exterior a l'interior, per mor de revifar el que es nostre en totes les regions espanyoles.

3. — Preparació efectiva de dos diaris a publicar a Madrid i a Barcelona, com a mínim, des del mateix dia de la caiguda del franquisme.

4. — Divulgació intensiva de la raó comunista llibertària front a la democràcia burgesa i al comunisme totalitari.

5. — Integració prevista de l'Exili a l'Interior, amb ganes d'actuar com abans i tenint en compte l'estat de superació que els temps moderns exigeixen. No volent pas dir, però, que la modernitat sigui politico-regressiva, ans el contrari.

I sobretot que es vingui sense por al qualificatiu d'anarquista, mot que comunistes, burgesistes i reaccionaris empren com una mena d'espanta velles.

NOI GRAN

COM ESTA LA BOSSA

No gaire bé, per ara. Vegem-ho:

Entrat: Escreix del numero anterior: 444,15 frs.

Paris: H. Capellas, 25; Valls, 10; Colomer, 5; Fill del poble, 10; Un de Flix, 20; R. Llop, 20; J. Ferrer, 10; Marcel, 10; Laurens (Hlt.), Capellas, 25; St-Laurent Cabrerisse, V. Murillo, 50; Lamotte Beuvron, F. Canillas, 20; Houilles, F. Marin, 5; Bérons, E. Marin, 5; Perpinyà, Membrado, 10; Bondy, Miquel, 10; Drancy, Cabré, 10; Stains, Bagès, 20; Un amic de TERRA LLIURE (Paris), 50; Limoges, Ballesta, 20; St-Etienne de Rouvrès, Ramon Salvà, 10 F.

Total: 789,15 francs.

Despeses: Impressió del n° 17: 582,00 frs.; expedició, 129,90, que fan 706,90 F.

Escreix: 82,25 frs.

Manca a pagar el present número.

Companys de Marsella, Lyon, Tolosa, Montauban, Perpinyà, Bordeus, Montpeller i etc., etc., etc., EL BOSSER també confia en vosaltres.

4° P. Janz

Dret a la insistència

Fem-ne conversa.

— *Con un idioma en España tenemos bastante. Otros habladores entorpecen.*

— Entorpeixen els nacionalismes, el patriotisme, l'esquifidesa. I et parlo en català perquè has menjat arròs amb peix vint anys seguits a la Barceloneta.

— *Comprendo tu jerga, aunque no me acomode usarla.*

— Compreneu tu jerga i que et trobis desplaçat; i la nosa que et fa la llibertat d'altri. No és seriosa la teva conducta. Saps que Puig no és Puic ni Montseny Monseni ni Roig Roic, i així ho pronuncies per fer gresca suada.

— *Soy tan avanzado como tu pretendes serlo. Lo que me induce es la unidad de lenguaje.*

— La llengua, la política, la pàtria imposades, flairen a despotisme. Franco ha imposat el castellà a cops de sabre, i el gallec, el basc, el català i àdhuc el chapurriau, tracten de subsistir a cops de lògica.

— *No tengo yo la culpa de que Franco sea fascista. Castellanos lo hemos combatido, como lo habéis hecho catalanes.*

— En res no vulguis coincidir amb el *generalísimo*. Pel demés, catalans i castellans han fet la guerra franquista, i castellans i catalans l'hem feta antifranquista. Ja veus com el problema de llibertat i decència política no és nacionalista; ja veus com el problema de les llengües és de llibertat i de goig íntim de parlar-les.

— *Veo, amigo, cuánto quieras. Pero no me quitas el razonamiento de que, hablando todos español, los españoles mejor nos entenderíamos.*

— La gent s'entén amb bona voluntat, amb ganes d'entendre's, Franco i Durruiti parlaven tots dos castellà, i ja veus la diferència de l'un a l'altre. Es comú que emprant un mateix idioma els interlocutors radicalment difereixin. El que no s'explica gaire és que els catalans de naixença ens interessem pel llenguatge cervantí i que, en canvi, el poble castellà no conegui ni vulgui conèixer res de les parles perifèriques.

— *Está en su derecho de no interesarse por otro idioma que el materno. Si libertades caben, esa es una de ellas.*

— Però res no perdrieu a comprendre d'altres formes d'expressió veïnes. Amb el voler de tots, l'entesa verbal i general fora unànime al conjunt de pobles ibèrics.

— *Debes referirte a España.*

TERRA LLIURE,

Le Directeur de la Publication :

Maurici CUATRECASAS

Girs a Roc Llop

C.C.P 13 507-56, Paris

33, rue des Vignoles, Paris (20).

Imprimerie des Gondoles

4 et 6, rue Chevreul, 94-Choisy-le-Roi.

— Em refereixo a les regions peninsulars ibèriques.

— *En cuyo caso insinúas que España no existe.*

— El centralisme, la dominació centripeta, sí, existeixen. Quant a Espanya, és de mal acceptar per estar dibuixada a punta d'espasa a la cartografia.

— *¿Propones el caos, la división del país en cados de conejos?*

— No; crec en una federació de regions ibèriques, lliures i treballadores, solidàries tant en les penes com en les abundàncies; autoconduïdes, sense governs, econòmicament rígides pel sindicalisme de poble, i moralment pel comportament humà i correcte de cada individu.

— *Conozco la cosa. El federalismo con-federal aplicado al desarrollo de la sociedad emancipada. Imponete que mi carnet es CNT, como el tuyo. Creo que estamos contestes.*

— Essent així no estem lluny, tu i jo, d'admetre que la llibertat és un dels més

preciosos dons que ens ha donat la naturallesa. I el gòlg de vida n'és un altre on entren l'amor, el benestar, la comprensió, l'art, la contemplació, la parla fàcil i musicada, escaient i deliciosa del lloc on s'ha nascut. Tu el castellà l'has après per naturalesa, jo per estudi. I et dic que estimo la teva parla, que conec i saborejo, mes no a l'extrem d'avorrir el llenguatge propi que em dóna facilitats de relació i d'expressió insuperables. No hem parlat, a vegades, d'anarquia? Mai no hem pensat en el caos, com burgesa i sovièticament s'acostuma, sinó en l'entesa, en la fraternitat, en l'harmonia entre homes i pobles. Anarquia és concepció vasta, visió d'infinít. No anéssim a esquifir-la, ni a enllordir els nostres sentiments privant els naturals d'aquí o d'allà, d'expressar-se de la manera que els ha produït i ensenyat l'arrel de la terra. Fòra idiota fer cantar el rossinyol com si fós corb o meuca.

— *Ya han llegado los pájaros.*

— I que les mosques se'n vagin. Bona nit.

— *Buenas noches, que son mejores.*

(Fóra bonic no haver de recomençar aquesta vellota conversa.)

ROVELLAT

Maledicció de l'escudellòmetre

«*Els anarquistes catalans s'acabarien així que es donés als qui més criden una caseta amb un hort.*» — Josep Carner (segons Maria Manent a «Serra d'Or».)

¿I per què no dos hortets, senyor gran poeta? Hauria estat més generós que el president Macià.

Es llastimós que els poetes del mot, de la festa major permanent del llenguatge, es fiquin en polítiques alienes a llur òrbita. ¿Què en sabia, Carner, dels anarquistes? Res més del quí li havia explicat «La Veu de Catalunya». Tocant el problema social, lluny d'estar a la lluna (ço que sempre fa poeta) radicà més prop dels femers de l'Hospitalet de Llobregat que del mont Parnàs.

¿Tant de valor donà J. Carner al ferrotge positivisme, que tan baixets considerà uns digníssims homes de Catalunya? ¿Tant allunyat quedava el celest carneria, de l'empori del treball, del formigueig de treballadors de Catalunya?

Pobres poetes, mancats de visió, que de Barcelona (per exemple) només copsaren la Rambla, el Passeig de Gràcia, la Catedral, l'Hotel Ritz, el Circ Equestre, la Sagristia il·lustrada, la tortelleria de Sant Jaume, els Jocs versaires...

¿Per què des de l'Olimp d'estar per casa, empetitir llibertaris, precisament de casa? Per ignorància del veí senzill i abnegat, per desconeixença de la vera lluita, per manca d'altra esperitualitat que no sigui l'esglesiana, per incomprensió de la llibertat no guardiacivilada, per espant a una societat sense diners perquè no hi hagi lladres...

Llàstima que Carner ja no hi sigui. Li discutirem la prosa, la totxeria de que M. Manent li en fa retret al 102 de «Serra d'Or». I li diriem que els anarquistes catalans Ferrer i Guàrdia, Salvador Seguí, Manuel Ars (pare) i Ramon Ars (fill); Joan Duc, Pau Sabater (Tero), Josep Climent, Josep i Francesc Sabaté, i milers d'altres, esmerçaren llurs vides, no per una caseta i un hortet (ideal màxim de catalans caps de rostoll), sinó per un generós propòsit de redempció total del poble treballador, el de les xemeieies que els Carner mai no canten, — que sols canta un Papasseit — mal que fos pagant-ho al preu de la seva única existència. Agosarat Carner! ¿Quina necessitat tenien d'una o de cent mil tomaqueres, homes benestants com el metge Joan Rovira, els enginyers Ferran Tarrida del Marmol i Mateu Morral, el milionari Ferrer i Guàrdia, i d'altres que saberen menysprear el diner per tal d'apropar-se al vertader poble, el que produeix i passa dificultats d'existència del cap a la fi de la vida? Pere Coromines, Joan Puig i Ferrer, Màrius Aguil·lar, com tampoc Narcís Monturiol, Cels Gomis, Narcís Oller, ex-libertaris de reconeguda noblesa, mai no haurien deixat anar una niciesia com la vostra, enyorat — malgrat tot — Josep Carner.

Es palès que, lluny de la flaire de rectori, sols hi saben morir els Papasseit, Maria Burguès, Peius Gener, i els idealistes amb o sense reguitzells de tomaqueres.

Poetes de festa major: maleït sigui l'Escudellòmetre!

JOAN DEL PI

Amsterdam, aigua i caliu

Hom arriba a una ciutat qualsevol i la troba bessona d'altres. Barcelona-Paris, Berlin-Nova York, trallà trallera. Tret dels valors morals de cada lloc, la resta, arquitectònica, com si diguéssim, ens fa el mateix efecte. Les monstruoses caixes habitables que com munyons indexen el cel de cada urbs, d'ací a deu anys seran afroses. Ja ho comencen a ser. El maldecap de la tècnica funcional és donar color al ciment infame que ho agrisa tot, pobles i homes.

Al nostre pensar, Amsterdam seria una vulgaritat més a afegir a la col·lecció d'urbanismes presumits i monstruosos. Carrers amples botigats, altes torres envoltades de desert, cases adotzenades, i relleus arquitectònics i museus d'això i allò per trencar monotonies. També algun parc amb arbres regimentats desdenyant anarquies de natura: i tolls d'aigua entubada, mesurada, i presència d'estàtues avorrides per anyades i inclemències suportades. S'arriba de nit, i la negror esquingada per la violència lluminica ens dona la primera convicció de trobar-nos en un poblat dens, semblant al que hem deixat a França, igual als Brusselles i Anvers que hem creuat per camí ferrat. Els amuntegaments d'edificis s'adiuen, al revés de les muntanyes, rebeques a les simetries.

Caldrà que el nou dia ens aclareixi per a fer-nos veure la cosa d'una altra manera. Amsterdam és un poble assegut sobre la mar, i l'aigua hi sura per tot encabida en canals correctes. No és un poble sec, Amsterdam, ni home eixut, l'amsterdanès. Si ens atrevíssim, el qualificariem d'ètic i esteta. Està dotat d'una cortesia admirable. A l'entrar i al sortir d'establiments i tramvies, l'holandès cedeix mà, no empenya i estirassa com sol fer-se a París i a Barcelona. Les cases d'Amsterdam són menudes, estilitzades, diversament acolorides, formant carrers maravillosos que fan recordar l'arquitectura de Walt Disney. Sense ser nova, la població com si ho fos, i la gent, per senzilla, sembla coneguda, amiga. Tal vegada, dels països d'Europa, Holanda és el que ofereix vida més assegada. És un semblar, que, immersos de nou en la febricitat parisenc, ens fa mirar el «cromo holandès» amb nostàlgia.

Hem viscut, doncs, uns dies en una ciutat diferent d'altres. I un ambient humà reconfortant, aquest bé imprescindible que la persona recerca per tot perquè el necessita. I no ens referim solament a la bonhomia prevista en els holandesos, sinó i tot a l'encontre amb gent de la nostra parla vinguda de Catalunya, de França, d'Alemanya, de Bèlgica, de Mèxic, de Venècia... L'«esca del pecat» ho fou la celebració dels Jocs Florals de la Llengua Catalana, per cert reeixits, am sala plena, 170 composicions presentades, discursos acurats, recepcions i ballades. Bona la poesia que

s'endugué la toia (però ens caldra llegir-la), harmònica la en segon lloc distingida, i declamativa (al nostre entendre) la tercera. Un amic guanyà un accésit literari, i a un company — íntim que fou del Noi del Sucre — li fou concedit el premi «Salvador Seguí» d'història obrerista.

Altra nota de ben desar a l'esperit fou la visita a l'Institut d'Història Social que atresora el fons literari del màxim historiador de l'anarquia: Max Nettlau. Agradable Holanda!

J. COLL DE GUSSEM

Res no es mesquí

Res no és mesquí
ni cap hora és isarda,
ni és fosca la ventura de la nit.
I la rosa és clara
que el sol surt i s'ullprèn
i té delit del bany:
que s'emmiralla el llet de tota cosa feta.

Res no és mesquí,
i tot ric com el vi i la galta colrada.
I l'onada del mar sempre riu,
Primavera d'hivern, Primavera d'estiu.
I tot és Primavera,
i tota fulla verda eternament.

Res no és mesquí,
perquè els dies no passen;
no arriba la mort ni si l'heu demanada.
I si l'heu demanada us dissimula un clot
perquè per tornar a néixer necessiteu
I no som mai un plor [morir.
sinó un somriure fi
que es dispersa com grills de taronja.

Res no és mesquí,
perque la cançó canta en cada bri de co-
Avui, demà i ahir [sa.
s'esfullarà una rosa
i a la verge més jove li vindrà llet al pit.

Joan Salvat-Papasseit

PONENTINA

Bosc endins sembla que el dia
s'afebleixi més i més
i ara amb saba d'alegria
el terral li dona un bes.

Assegut sota un gros arbre
un vellet boi tremolós
va esguardant amb acalmia
el sol ponent quasi fos.

Abans l'home jove encara
— plena forma, baf d'alfals —
amb la flauta acompanyava
les ovelles pels verals.

L'Escola

(Heretgia pedagògica)

Mestressa, bona mestressa:
¿Per què tanques els infants
a la gàbia de l'escola,
si els horitzons són tan grans?

Tenen la flor de la tarda,
per desfullar-la amatents,
entre crits, jocs i rialles
les testes hissant als vents.

Obre'ls la porta, que volin,
igual que un estol d'ocells!

L'Aritmètica els empatxa;
i si hi ha verbs a conjuguar,
ells conjuguen fantasies
que voldrien atansar.

Si tu vols aprendre els comptes,
que són molt «durs de pelar»,
fes-los que comptin poncelles
que estan a punt d'esclatar.

La Història, tu pots narrar-los,
(la d'avui i la de demà),
com encisada rondalla,
amb un somriure a la boca
i un afalac a la mà.

Geometria te'n farien,
— per a vendre i per llogar —
mesurant un prat amb herba
on poder-s'hi rebolcar.

Quadricularien vinyes,
encisats pels seus raïms;
i comptarien les passes
de la plana fins als cims.

I si hi ha un riu a la vora,
de gimnàsia te'n faran
joiosos de batre l'aigua
peus i braços tot nedant.

Que tot sense dar-se'n compte,
lliçons que els van de «coster»,
les aprendran quasi d'esma,
amb un tot i amb un no res.

Mestressa, bona mestressa:
Si el meu consell et va bé,
llença la clau de la «gàbia»
i fes l'escola al carrer!

Roc LLOP

Paris, agost del 74.

Mes avui ses velles forces
com el jorn es van fonent
i entremig les fulles mortes
es confon amb el ponent.

Camazou, 1942. Marcel FERRER

Tabal i

«TERRA I LLIBERTAT» de Mèxic anuncia la propera aparició del segon tom de l'Enciclopèdia Anarquista en castellà. Com és sabut, l'edició en francès la treu el company Vicens Sierra, de Caracas.

A AMSTERDAM vam tenir el gust de fer coneixença amb l'aferrissat sostenidor de la revista montpellerina «Vida Nova», M. Guinart. Que visqui molts anys amb salut i constància.

«CORRER a 200 km. hora per beure una cervesa a final de cursa, és un dret de la joventut imbècil.» *Noi de l'Oli.*

LA C.N.T. de París tingué col·loqui animat per dos joves companys fa poc vinguts d'Espanya. A l'acte hi participaren diversos companys implicats en tres generacions, resultant-ne un salidable encontre entre companys que per distàncies de temps i de quilòmetres no es coneixien. Bona tasca la dels cenetistes localitzats a la capital de França.

DEGUT a la vaga general del personal de Correus, els setmanaris «Combat Sindicalista» de París i «Espoir» de Tolosa de Llenguadoc, han tingut aparició irregular justificada.

BEN REBUDA «A Batalha», òrgan de l'anarco-sindicalisme portuguès; el nostre cordial salut a la revista «A Ideia» que publiquen els llibertaris lusitans de París.

«EL SINDICALISME de contingut llibertari és assemblea oberta i decisió col·lectiva.» *Ramon Liarte.*

HA REPRES, a París, la publicació del bimensual «Adelante», full destinat a l'emigració espanyola a l'estranger. Tot company o organisme que s'interessi per «Adelante», pot escriure o presentar-se al Centre Confederal, 33, rue des Vignoles, 75020 París.

A BARCELONA i altres llocs de Catalunya s'ha commemorat el Cinquantenari de la mort d'Àngel Guimerà. «Serra d'Or» ha comentat el Guimerà humà, dramaturg, poeta, modernista, polític, prosista, operístic i cinemàtic, facetes adients a l'obra i al caràcter de l'homenatjat.

LA PUBLICACIO de la biografia que sobre Salvador Seguí té escrita en Manuel Cruells, topa encara amb inconvenients legals i també polítics. Desitgem que, malgrat tot, l'amic Cruells, surti amb la seva.

«SOM espanyols perquè no podem ésser altra cosa.» *Cánovas del Castillo.*

BENVINGUT a aquesta casa el periòdic pacifista «Le Réfractaire». Seditat pels «Amis de Louis Lecoin». Establiment canvi.

HEM VIST el Calendari de S.I.A. per a 1975. S'ocupa de col·lectivisme llibertari pràctic en bons textos i excel·lents il·lustracions. Compren-lo.

ALS joves d'O.R.A. el «Gala de soutien à Front Libertaire» els anà de pri-

mera. La sala gran del Palau de la Mutualité de París estava que sobreixia.

COMPANYS joves d'Espanya que es proclamen independents (¿qui no ho és, d'independent, essent anarquista?) editen un periodiquet clandestí que anomenen «Salud, compañero». Corresponem a la salutació i els desitgem encert, salut i sort.

«SI ANARQUISME és ideari, per què dir-se-llibertari?» *Proletari.*

GAUDEIX d'èxit a Espanya la reedició madrilenya del llibre d'Anselm Lorenzo «El Proletariado Militante». Ho celebrem.

«CURT d'armilla sí, curt de gambals no.» *Noi del Cotó.*

ELS Jocs Florals de la Llengua Catalana sembla que l'any que ve es faran a Caracas.

REGIONAL CATALANA de l'exterior, espera rebre informació de cada Agrupació local que li és adherida. I suggerències, i iniciatives. També fóra bo de recollir adhesions isolades i que companys on n'hi ha dos i més s'apleguessin en Agrupació nova. Entre tots ho hem de fer tot, sempre i força.

CENTRE CONFEDERAL de París. Per a fi d'any prepara l'acostumada Nit Blanca, esclat d'art, fraternitat, i degatzara si n'hi ha ganes. Reunió de companys i famílies de les deu del vespre a les cinc del matí. Hi haurà «piscolabis».

ELS desganxats boicotegen la Regional Catalana C.N.T. i el Butlletí que l'anima. Déu els ho tindrà en compte.

«EL CARNET no fa l'home ni colors pinten una conducta.»

SABEM que companys de Calanda (Terral) preparen un llibre ben documentat ocupant-se de llurs col·lectivitats de treball revolucionàries. L'esperem.

PREGUNTA: ¿Quan els companys Tomaset, Hernández i Joaquima Dorado es decidiran a posar en llibre la rica documentació que guarden de la Col·lectivitat del Ram de la Fusta de Barcelona? Quan decideixen fer-ho, retran un bon servei a la Història, i també a la causa cenetista.

EL Casal de Catalunya de París celebra sessió commemorativa de la mort del seu president Ambrosi Carrión, poeta i dramaturg de mèrit. Hi intervingueren Pere Bonet i la rapsoda Teresa Rebull, que cantà composicions de Roc Llop, i Lina Arconada, emotiva recitant poemes de Carrión. Al no assistir-hi, es llegí el discurs de Lluís Capdevila. Acte íntim i reeixit.

ARA la modernitat ens surt amb els aborts «anarco-marxista» i «Jesucrist anarquista». Què hi diem? Quatre o cinc coses, per ara:

«ELS comunistes són els esquiroles de la Revolució.»

«PESSUQUET, te'n manca un raig — de tan creure en Karló Marx.»

«AL SERVIDOR religiós li és difícil no ser gos.»

«SEMPRE hi haurà pobres i rics.» *Jesucrist llogat.*

Barreja

«SI JESUS feia espetegar la tralla, també podia fer de carreter.» Així ho creu: **TABALER**

També el cenetisme i «Terra Lliure» a Amsterdam

El dia 13 d'octubre prop passat es van celebrar a Amsterdam els Jocs Florals de la Llengua Catalana que d'ençà del 1942 tenen lloc a l'exili. Ultra ésser una manifestació literària, fou un acte de protesta contra la tirania que enjaua casa nostra i les demés terres d'Ibèria.

L'acte fou reeixit, ben animat per catalans arribats de tots els països on es troben desterrats: França, Mèxic, Venècia, Alemanya, Suïssa, Catalunya...

La reina de la festa — una holandesa — feu un discurs acadèmic en català. El Consistori, els llurs discursos exultant la llengua i la llibertat de parlar-la, condemnà la dictadura i anatemitzà el sistema absolutista que és l'afront del món civilitzat.

Dos confederals hi van ésser distingits: Joan Ferrer s'emportà el «Premi Salvador Seguí» (el més ben dotat de tots) amb una monografia sindicalista de tema comarcal. Roc Llop fou distingit amb un accésit al «Premi Victor Català»; ço que vol dir que la C.N.T. hi va ser representada i honorada. TERRA LLIURE, el Butlletí confederal escrit en català, fou acollit amb simpatia, majorment per gent vinguda de Catalunya, corrent, aquesta fulla, de mà en mà fins a esgotar-se. Hom encoratjà la tasca llibertària que fa en llengua vernacle.

El tot confederal en la gaia festa. Ja és quelcom.

UN QUE HI ERA

PAU CASALS

Ja fa un any que això està així.